

— Izhaja ob 4. zjutraj. —
Stane mesečno Din 25.—, za ino-
semestro Din 40.— neobvezno.
—
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rekopis se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravitelje: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.
Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2036.
Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnehi črt. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.348 — Praha čisto št. 280
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 26. oktobra

Sobranje je končalo razpravo o iz-
rednih vladnih ukrepih, ki jih je spro-
žila komitaška akcija, oziroma inter-
vencija Jugoslavije v Sofiji.

Uvod v razpravo je napravil mini-
strski predsednik Ljapčev z obširnejšim
govorom, v katerem je obsodil terori-
stično akcijo onstran bolgarskih meja
in pri tem označil atentate makedon-
stvujuših kot zločin, ki ga mora obža-
rovati kot človek in kot Bolgar, da-
si ga politično razume. Tako se je izrazil
o atentatski akciji in je s tem podčrtal
svoje stališče tako napram mozemstvu
kot napram domači javnosti.

Otvoritvenemu govoru predsednika
Ljapčeva so sledili govori vladne koa-
litije in osebno opozicije. Da se je opo-
zicija obračala proti proglasitvi obsedne-
ga stanja v obmejnih okrožjih čustven-
dskem in pretriskem, je razumljivo,
ker je smatrala ali vsaj hoče smatrati
vladni ukrep kot partizanski akt, ki ni
naperjen zoper makedonstvujušče in
njihova podjetja, marveč zoper politi-
čne nasprotnike. Da so s tega stališča
presojali vladno odredbo poseben zem-
ljedelci, je razumljivo; v njihovih izja-
vah ne smemo morda gledati nasprot-
stvo do naše kraljevine kakor v nasto-
pu poslancev-makedonstvujuših in li-
beralnih predstavitev, marveč po-
vsem notranje-politično zadevo. Zem-
ljelci so tokom zadnjih let toliko trpe-
li pod terorjem vladnih pomagačev, ki
jih nač ni treba naštevati in natančneje
popisovati, da nam more biti njihova
skrajna nezaupnost napram vsem iz-
rednim vladnim ukrepom samo sama ob
sebi umljiva.

Debato je zaključila zopet vlada z
ekspozicijem vnanjega ministra Burova.
V svojem govoru je ta pretehtal ugo-
vorne opozicijskih govornikov in jih
zavrnil. Zagovarjal je izredne odredbe
vlade, kakor odseva iz ekspozicije popo-
lnoma določno, v prvi vrsti in predvsem
iz vnanje-političnih razlogov. Določno
je pokazal, da bi imela Bolgarija opravi-
ti z osterjejo in opasnejšo vnanjo in-
tervencijo, ako ne bi ničesar storila o
priliki nenadne nove serije atentatov.
Ta intervencija bi, bolgarske državne
interese bolj oškodovala nego jih more
eventualno oškodovati izjemna odred-
ba ob meji.

Podrobneje o opasnosti osterje in-
tervencije se Burov ni izrazil; zdi se
pa, da se ni bilo bati samo odločnejših
korakov Jugoslavije, marveč da bo v
Sofiji pritiskala zapadne države in olaj-
šala uspeh našemu zastopniku, kar je
odločilno vplivalo na ukrepe bolgarske
vlade.

Zelo malo pa nam more biti po godu
oni pasus iz govora Burova, kjer je
razpravljal o možnosti nadaljnjih aten-
tatov. Burov je naglasil, da je Bolgarija
storila, kar je mogla, da pa ne more od-
govarjati tako, če bi se atentati znova
začeli. Zopet je povzel staro tezo so-
fijske vlade, da je napram atentatom
brez moči in da je iskati izvora tem ab-
normalnim pojavom izven Bolgarije. S
to doktrino se nikakor ne moremo
strinjati, kakor moramo priznati dobro
voljo uradne Bolgarije, vsaj v formal-
nem oziru. Tako pri nas kot na Bolgar-
skem se vsak količnik informiran člo-
vek dobro zaveda, da je izvor terori-
stične komitaške akcije v centrali no-
tranje revolucionarne makedonske or-
ganizacije in da je le od nje odvisno,
ali atentati definitivno prenehajo ali zo-
pet pričnejo. Ako je s proglasitvijo ob-
sednega stanja na meji protikomitaška
akcija bolgarske vlade zaključena, — in
zdi se, da je res zaključena, — tedaj
ostane centralni komitet makedonstvu-
juših kakor je bil in s tem možnost
nadaljnjih atentatov. S tem se je nape-
tost med našo državo in Bolgarijo po-
legla, ali viri bodočih konfliktnih mož-
nosti se niso odstranili in opasnost je
odstranjena morda za zelo majhno
dobo.

Da je sobranje naposled z vladno ve-
čino odobrilo vladne ukrepe, je seveda
enostavna politična logika. Za problem
bolgarsko-jugoslovenskega zblizanja je
ostala stvarna ista možnost kot doslej,
ali obenem so ostale tudi prav vse iste
ovire kakor doslej. Kljub nekaterim
dragocenim bolgarskim uradnim izja-
vam se stvarno stanje odnošajev med
nami in Bolgari bistveno ni spremenilo.

Madžarska noče mirovati

Budimpešta, 26. okt. s. V parlamentar-
nih krogih zatrjujejo, da pripravlja vlada
velikopotezno akcijo za revizijo trianonske
mirovne pogodbe. Vlada namerava Dru-
štvo narodov predložiti spomenico, kateri
bodo priloženi konkretni predlogi.

Morilec Petljure oproščen

Pariz, 26. okt. s. Porotno sodišče je opro-
stilo morilca Schwarzbarda.

Anarhisti streljajo fašiste

Rim, 26. oktobra (ri). Pri Liegiju so
anarhisti ustrelili tri fašiste, enega pa ra-
nili. Napadalcji so v temi ubežali. Policija
je razkrila obsežno anarhistično organizac-
cijo, katere predsednik je neki Malassina.

Akcija za demokratsko fronto se nadaljuje

Sestanki g. Davidoviča s šefi opozicije. — Njegovo pismeno
sporočilo o sklepih Demokratske zajednice. — Kakšen bo na-
daljnji razvoj političnih dogodkov.

Beograd, 26. oktobra p. Včerajšnji
sklep Demokratske zajednice in današ-
nje pismo g. Davidoviča šefom opozici-
je sta bila samoumevno glavni predmet
današnjih razgovorov v parlamentu.
Dočim se je v prvem momentu sklep
kluba smatral kot nekaj uspeh demo-
kratskih ministrov, se danes splošno
priznava, da je položaj prešel v roke
g. Davidoviča, ki je danes ponovno pi-
smeno in ustno izjavil, da on in njegovi
prijatelji želijo, da pride do splošnega
demokratskega kluba. G. Davidović
sam hoče, da si v toku prihodnjih ted-
nov izbere ugoden moment, da to stvar
izvede. Med tem pa hoče razčistiti tudi
razmerje do onih činiteljev, ki vidijo v
novi formaciji neko opasnost. Iz demo-
kratskih krogov se doznava, da se bo
g. Davidović javil v avdienco, čim se
bo kralj povrnil v Beograd. Po mnenju
opozicijskih krogov odgovora demo-
kratov ni smatrati za negativnega in
je treba akcijo nadaljevati. Razume se,
da je pri tem dolžnost demokratske
stranke in njenih predstavnikov v vla-
di, da so napram opoziciji čim bolj lo-
jalni, dokler še sodelujejo z radikali.

V političnih krogih opozarjajo na to,
da se pod pritiskom demokratske jav-
nosti ni upal postaviti proti ideji g. Da-
vidoviča noben demokratskih poslancev
in da so za enotno demokratsko fronto
glasovali tudi muslimani, akoravno je
njihov šef dr. Spaho s svojim postopa-
njem v prvi vrsti preprečil pospešitev
rešitve vsega problema.

Danes so ves dan bili demokrati in
opozicija v živahnem kontaktu. Dopol-
odne se je vršila važna konferenca g.
Davidoviča z gg. Radičem, Pribičevićem
in Joco Jovanovićem; o razgovoru
se sicer varuje stroga tajnost, ven-
dar pa je vaš dopisnik izvedel, da je
bila na tej konferenci dosežena popolna
soglasnost glede nadaljnjega postopa-
nja. Popoldne so se še posebej sestali
Radič, Pribičević in Joca Jovanović ter
so dolgo razgovarjali o taktičnih po-
drobnostih. Kako se bo konkretno raz-
vila nadaljna akcija, še ni bilo danes
odločeno in se še ne ve, ali bo prišlo

najprej do skupne parlamentarne or-
ganizacije treh opozicijskih grup in
nato do končnega aranžmana z Demo-
kratsko zajednico, ali pa se bo akcija
vodila na dosedani način. Odločitev o
tem bo padla jutri ali pojutrišnjem.
Vsekakor obstajajo tudi še nadaljnji ne-
posredni kontakti med SDS in DS in
se bodo razgovori med obojestranskimi
delegati nadaljevali.

O današnjem popoldanskem sestan-
ku šefov opozicije je Svetozar Pribiče-
vić izjavil vašemu dopisniku: »Govorili
smo o pismu g. Davidoviča ter napra-
vili gotove konstatacije. Predvsem smo
konstatali, da resolucija in pismo pri-
znava idejo ujedinjenja in koncentra-
cije demokracije. Rešitev tega vpraša-
nja je samo trenutno odložena; da pa
je ta ideja močna v narodu, se vidi tudi
iz tega, da so se za njo izjavile tudi
one skupine, ki so prej povdajale, da
so proti njej. Važno je zlasti to, da smo
v razgovorih, ki smo jih včeraj in da-
nes imeli z gg. Davidovičem, dobili pre-
pričanje, da je g. Davidović za nade-
ljevanje te akcije, ki se bo končala z
uspehom. G. Davidović je izrazil željo,
da bo z nami ostal v stalnem kontaktu,
da se bo moglo to vprašanje rešiti v
duhu njegovega pisma. Gotovo je, da
bo pritisk demokracije v vsej državi
povzročil, da bo to vprašanje čim prej
pravilno rešeno.«

Od drugih interesantnih momentov
je danes zabeležiti dvije: Radičevci so
vložili obtožbo proti predsedniku vlade
g. Vukičeviću, ki je bila na brzo roko
sestavljena in vložena zaradi tega, ker
so hoteli radičevci na tak način prepre-
čiti namero vlade, da za daljši čas od-
godi parlament. Druga stvar, ki je de-
lovala senzacionalno, pa je dejstvo, da
se je pri kandidaturi radičevcev za po-
samedne odbora pokazalo, da so radi-
čevci v radikalnem klubu zopet došli
močno pozicijo, dočim so centristi
zaradi svoje nepopolnosti pritisnjeni v
opozicijo. To je vsekakor znak, da se pri-
pravlja v radikalnem klubu nova ne-
soglasja.

Davidovičev o smo šefom opozicije

Ljuba Davidović vztraja na svoji akciji za ustvaritev demokratske
fronte. — Povdarek lojalnega postopanja napram radikali-
lom. — Stremljenje demokratskih strank je znamenje politične
konsolidacije.

Beograd, 26. oktobra r. Po včerajšnjih
razgovorih z zastopniki kluba SDS dr. Kra-
merjem, Vilderjem in Grisogonom je g. Lj.
Davidović danes opoldne osebno prišel v
radičevski klub, kjer so bili zbrani šefi
opozicije gg. Pribičević, Jovanović in Ra-
dič na konferenci ter jim je izročil svoj
pismeni odgovor na spomenico, ki so mu
jo izročili minuli petek s predlogom glede
osnovanja enotnega parlamentarnega kluba.
Odgovor se glasi:

Draga gospoda!

Razlogi, ki so Vas napotili, da ste raz-
mišljali o snovanju enotnega, skupnega pa-
lamentarnega bloka, in razlogi, s katerimi
ste podprli ta svoj predlog, naslovljen na
Demokratsko zajednico, ki je po imenu in
programu ter po prejšnjem svojem delo-
vanju Vam najbližja, so tako silni in zdra-
vi, da je bilo že v naprej popolnoma izklju-
čeno, da bi jih klub Demokratske zajednice
ne mogel razumeti, četudi ni imel prilike,
da o tem predlogu dalekosežnih posledic
sklepa že na tej seji, ki je bila preobložena
z neodložljivimi parlamentarnimi posli
in najobčutljivejšimi notranjimi vprašanji.
To in položaj Demokratske zajednice v vla-
di, kakor to ugotavlja tudi resolucija, ki jo
je sprejel klub DZ na svoji včerajšnji seji,
nas je napotilo na to, da pristopimo k re-
ševanju tega vprašanja z največjo pazljivo-
stjo in previdnostjo.

Ako ste tudi Vi, kakor sem jaz, še vedno
pristaši istih idej in pobud, s katerimi smo
pričeli razgovore o tej stvari, potem ne
dvomim, da boste tudi Vi kakor jaz s po-
trpljenjem nadaljevali ta posel, kolega re-
šitev predpostavlja popolno soglasje, pre-
pričanje in medsebojno zaupanje.

Polaganje važnosti na izmenjavno misli v
tej zadevi s stranko, s katero je Demo-
kratska zajednica v koaliciiji, prav tako ni
le akt lojalnih odnošajev, ki morajo končno
tudi v našem političnem življenju zame-
njati zahrbtnje maneuvre in napade, nego iz-
raz prepričanja, na katerem je zasnovan
tudi Vaš predlog, a to je prepričanje, da je
širjenje naše solidarnosti najino potrebno.
Saj je umevno, da bi bilo sprejeto z neza-
upanjem, ako bi razbili obstoječe politične
zajednice, preden bi dokazale svojo vred-
nost zajednice, ki se še le snujejo.

Razen tega mi je znano, da tudi Vi v
svoji ostri kritiki režima prav tako kakor
jaz vodite račune o izrednih okoliščinah,
pod katerimi je radikalna stranka v vladi
in v današnjih težkih dneh razumevate jav-

no korist iskanja soglasja s to stranko, ko-
likor je le to odvisno od nas.

Način, kako je bila osnovana naša De-
mokratska zajednica in Vaš skupni klub,
dokazuje, da se naše politično življenje raz-
vija naravneje, kakor je bilo to do zadnje-
ga časa običajno. Momenti, ki se izražajo
v tem širjenju solidarnosti, dokazujejo, da
je naš narod zdrav, dokazujejo njegovo na-
cionalno zavest in to v mnogo večji meri,
kakor se to splošno priznava.

Prvi moment je ta, da je programsko
stališče strank mnogo bližje stvarnim po-
trebam naroda, a drugi važni moment je
splošno in istočasno združevanje naših sil
za reševanje velikega števila notranjih in
zunanjih problemov.

Mnenja sem, da eden kakor drugi mo-
ment daje jamstvo, da bomo uspeli v ideji
za koljo delate Vi in jaz v soglasju s svo-
jimi tovariši, kljub težavam in danes še v
različnem položaju naših skupin, ki so de-
lama v vladi, deloma v opoziciji. V tem
pripravljanju započetega dela nikakor ne
smemo prekiniti Ker nas, o tem sem pre-
pričan, ne vodijo taktični maneuvre, marveč
iskreno prepričanje o živni narodni potrebi
takega dela, mora to delo uspeti.

Prijateljsko Vas pozdravlja Vaš udami

Ljuba Davidović,
predsednik kluba Demokratske zajednice.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 26. okt. p. Danes se je vršila
seja ministrskega sveta. Po seji so mini-
stri novinarjem izjavili, da so razpravljali
o zakonskih načrtih, ki bodo prišli pred
Narodno skupščino. Vlada je razpravljala
tudi o tem, da bi se za več tednov odgo-
dile seje Narodne skupščine, ker ni pri-
pravljenega še nič gradiva za razprave.
Finančni minister Marković je izjavil va-
šemu dopisniku, da je na seji zahteval po-
oblastilo za uredbo o znižanju davkov. V
načelu je bilo dalje sklenjeno, da se pove-
čajo krediti za gradbo mostov in potov v
Črni gori in Sandžaku. To je potrebno tu-
di radi tega, da se zaposli tamosnje siro-
mašno prebivalstvo. Dr. Gosar je poročal
o težkočah, za katere je vladna večina na-
lela v odboru za stanovanjski zakon. Mi-
nister za agrarno reformo dr. Andrić je
poročal o valorizaciji agrarnih dolgov, mi-
nister pravde dr. Subotić pa o štirih za-
konskih projektih, ki jih je predložil Na-
rodni skupščini.

Seja Narodne skupščine

Radičevski predlog za obtožbo g. Vukičevića kot notranjega
ministra. — Nujnost za razpravo o stanovanjskem zakonu. —
Izvolitev stalnih skupščinskih odborov. — Demonstracije paši-
čevcev.

Beograd, 26. oktobra r. Danes dopoldne
je bilo otvoreno redno zasedanje Narodne
skupščine, ki se je sestala k seji ob pol 10.
Seja je bila začetoma precej viharna in je
pokazala, da je opozicija odločena, da na-
daljuje svojo borbo proti režimu i v Narod-
ni skupščini. Pred prehodom na dnevni red
je zahteval St. Radič popravke zapisnika
zadnje seje, ki je netočen, v kolikor se tiče
njegovih izjav. Med Radičem in predse-
dnikom ki je odklanjal zahtevane popravke,
je prišlo do ostrega nastopa. Takoj nato je
zemljoradnik g. Voja Lazić protestiral pro-
ti temu, da vlada zopet zavlačuje delovanje
skupščine in je zlasti grajal dejstvo, dr je
bila današnja otvoritvena seja sklicana še
le po pet dnevnem čakanju, dočim se je v
verifikacijski debati vladi tako silno mu-
dilo.

Ob splošni pozornosti je nato sporočil
predsednik, da so St. Radič in tovariši vlo-
žili

obtožbo proti g. Velji Vukičeviću

kot notranjemu ministru zaradi nasilstev
in zlorab v volilnem boju. Obtožnica je
precej obsežna in obtožuje g. Vukičevića
zaradi kršitve členov 5, 10, 11, 14. 69 in 107
ustave ter čl. 3. 58, 66, 70, 92, 94, 95, 96, 97,
106, 108 in 112 volilnega zakona. Utemelje-
na je večinoma z dejstvi, iznešenimi v ve-
rifikacijski debati in zlasti ugotavlja, da no-
si vso odgovornost g. Vukičević kot notra-
nji minister, po čigar navodilih so postopali
podrejeni organi, ki jih je verifikacijski od-
bor izročil sodišču. Že sklepi verifikacijskega
odborna dokazujejo, da so očitki resnični.
Obtožnica se zlasti bavi tudi z razveljavlje-
njem mandata g. Miloša Vukičevića in na-
glašja, da je naravnost smešno, da bi last-
ni oče ne vedel za rojstni datum svojega
sina in da bi g. Vukičević kot notranji mi-
nister in vrhovni čuvár zakona ne poznal
zakonskih določb. G. Radič in tovariši za-
htevalo, da se stavi notranji minister v smi-
slu zakona o ministrski odgovornosti pod
obtožbo. O obtožbi se bo vršila razprava,
ke bo stavljena na dnevni red.

Skupščina je nato prešla na dnevni red.
Najprej je bil prečitan kraljev ukaz o otvo-
ritvi rednega zasedanja. Čitanje ukaza so
poslušali poslanci stoje.

Predno je skupščina prešla na volitve
stalnih skupščinskih odborov, je predsednik
še sporočil, da je minister za socialno poli-
tiko dr. Gosar predložil

načrt novega stanovanjskega zakona

in da prosí da se predlogu prizna nujnost
ker je le še par dni do 1. novembra, ko
poteče veljavnost sedanjega stanovanjske-
ga zakona. Skupščina je ta predlog sprejela
in je bil obenem z ostalimi odbori izvoljen
tudi odbor za pretnes tega zakona. Odbor
bo danes začel brskone in že jutri končal
svoje delo, tako da bo lahko Narodna skup-
ščina že pojutrišnjem ali najkasneje v so-
boto o tem zakonu razpravljala.

Dr. Benešev ekspozice

Kljub izredno velikemu optimizmu izjavlja dr. Beneš, da mora
biti ČSR pripravljena na vse možnosti vojnih zapletljajev

Praga, 26. oktobra. s. Zunanji minister dr.
Beneš je imel danes dopoldne v zunanjem
odboru poslanske zbornice in popoldne v zu-
nanjem odboru senata ekspozice, v katerem
je najprej referiral o poteku septembarske-
ga zasedanja Društva narodov.

Dr. Beneš je izjavil med drugim: Pri po-
ganjanju z Vatikanom ne gre za konkordat,
ampak za pametno rešitev cerkvenega vpra-
šanja, ki bo sprejemljiva za vse stranke.
Dosedanji potek pogajanj je ugoden.

Madžarska propagandna akcija za revizi-
jo trianonske mirovne pogodbe se bo kon-
čala negativno za Madžarsko in njenega za-
govornika lorda Rothermerea. Propaganda
je izvala močnega manifestacije Slovaške za
republiko. Čeprav se je ta akcija pričela v
Londonu, vendar angleška vlada pri tem ni
prizadeta. Mirovne pogodbe sicer niso po-
polne, toda sedanje stanje je boljše od prej-
šnjega. Meje se ne morejo postaviti po tej
ali oni ideologiji, ampak z ozirom na gospo-
darke, etnografske in narodnostne momen-
te in potrebe. Narodne manjšine obstajajo v
vseh državah, zato se je tudi uvedla zaštita

manjšin. Možnost revizije mirovne pogodbe
je pač v členu 19. trianonskega pakta dana,
toda kdor se sklicuje na ta člen, mora pre-
dvidno lojalno izpolnjevati dolžnosti mirovne
pogodbe.

Dr. Beneš je nadalje izjavil, da se strinja
z Lloyd Georgeom glede možnosti revizije
mirovnih pogodb, toda propaganda za revizi-
jo, nastopa v obliki mednarodnega terora-
ja, množi nesigurnost, operira z vojno psi-
hizo in pripravlja vojno atmosfero. Rešitve
obstoječih težav je treba iskati v vzajemnem
delu držav, v liberalni politiki in gospodar-
skem sodelovanju.

Končno je dr. Beneš povdrl, da je Mala
antanta trdna in da vse tri države smatrajo
za najvažnejše vprašanje srednjeevropske
gospodarske sodelovanje. Odnosaji med ČSR
in sosednimi državami so dobri. Iz vedno
spreminjajočega se mednarodnega položaja
morejo sicer nastati težave, toda v tem slu-
čaju bo Češkoslovaška znala najodločnejše
brniti svojo pozicijo in svoje interese na
vse strani.

G. Vukičević o radičevski obtožbi

Beograd, 26. okt. p. Predsednik vlade je
izjavil o obtožbi radičevcev proti njemu,
da je ta obtožba tendenciozna in brez do-
kazov ter preračunana samo na efekt. Kar
se tiče zlorab uradnih organov, ki jih na-
vaja obtožnica, je izjavil Vukičević, da to
ni nič novega, ker se je to že vse čulo
v verifikacijskem odboru.

Avdiencia dr. Marinkovića

Beograd, 26. okt. p. V avdienci pri kra-
lju v Topoli je bil danes zunanji minister
Marinković, da referira vladarju o zunanje-
političnih zadevah in o včerajšnji seji De-
mokratske zajednice.

Reorganizacija HSS

Zagreb, 26. okt. n. Hrvatska seljačka
stranka je danes vsem svojim organizaci-
jam poslala okrožnico, v kateri jih poziv-
ja, naj se reorganizirajo. Ta reorganizacija
mora biti izvedena do 15. decembra.

Akcija Nastasa Petrovića

Beograd, 26. okt. p. V političnih krogih
se je danes zlasti opazil sestanek Svetozo-
rja Pribičevića z Nastasom Petrovićem.
Nastas Petrović je izjavil, da se je s Sve-
tozarjem Pribičevićem razgovarjal o poli-
tični situaciji. Nastas Petrović je konferi-
ral tudi z večjim številom radikalov. Ra-
čuna se, da bo odvojil od radikalne stran-
ke več radikalnih poslancev, ki se bodo na-
sto pridružili opoziciji. Dosedaj se zlasti
imenujejo Ante Radojević in vsi poslanci
na Petrovićev listi v čačanskem okrožju
in Živko Sučić.

Iz Društva narodov

Zeneva, 26. oktobra (pa). Mandatna ko-
misija je razpravljala o Iraku. Pripravljala
na razorožitvena komisija se sestane 30.
novembra in bo razpravljala o francosko-
belgizemsko-iranski resoluciji.

Zmaga Liube Davidoviča

Odmevi sklepa Demokratske zajednice. — Davidovičeva okoličica je zadovoljna, radikali so razočarani. — Kriza v vladni koalicijski traja dalje.

Beograd, 26. oktobra. r. Današnji listi komentirajo resolucijo Demokratske zajednice in soglasno povdajajo, da so demokratski krogi s takim izidom včerajšnje usodne seje zadovoljni, dočim nezadovoljstvo v radikalnih vladnih krogih vedno bolj narašča. «Političar» prinaša izjavo nekake uglednega demokratskega prvaka, ki naglašja med drugim:

«Kakor je razvidno iz objavljenega komunikeja, je dobil gosp. Davidovič mandat, da nadaljuje svojo akcijo. To je dokaz, da zaupnica, ki jo je dobil gosp. Davidovič, ni le platonska, marveč stvarna in realna. Gosp. Davidovič se lahko pogaja z vsemi, o katerih smatra, da pridejo v poštev. Treba je še posebej naglasiti, da se je pri tej priliki najjasneje pokazalo, kako veliko zaslobo ima gosp. Davidovič v klubu i v narodu.»

V radikalnih krogih je izvala resolucija, kakor naglašja «Vreme», vtis, da je ostal položaj še nadalje v vladni i demokratskem klubu nerazrešen. Gosp. Davidovič ima tudi nadalje svobodne roke, da dela proti sedanjim koalicijskim. Upajo pa, da bo s časom demokratskim ministrom vendarle uspelo — in k temu naj bi pripomogle še nadaljne koncesije — da ojačajo svoje pozicije v klubu, tako da gosp. Davidovič s svojo akcijo vladni vsaj ne bo mogel škodovati. Eden izmed intimnih sodržnikov gosp. Vukičevića je dal «Političarju» sledečo izjavo:

«Sklep Demokratske zajednice je nenaraven in ni prav ničesar rešil. Nam je šlo predvsem za to, da imamo jasno situacijo v demokratskem klubu. Ne moremo dopuščati, da šef stranke koketira z opozicijo, drugi del kluba pa zastopa stališče, da je

treba nadaljevati sedanjo koalicio. Bojimo se, da bo ta polovična rešitev povod za nova notranja trenja v vladi. Sedaj ne ve ne ena ne druga stran, kaj še pride...»

Pozornost vzbujajo tudi vsakodnevno prihajajoče izjave demokratskih organizacij iz pokrajine. Vse organizacije izrekajo g. Davidoviču zaupanje in ga pozivajo, naj vztraja pri započeti akciji, ker lahko vselej računamo na podporo demokratskih volilcev. Značilno je, da se doslej ni še niti ena organizacija izjavila za politiko dr. Marinkoviča.

Današnja številka «Odjeka», osebnega organa g. Davidoviča, objavlja uvodnik pod naslovom «Po sklepu kluba Demokratske zajednice». Uvodnik je zelo značilen za avtentično presojo včerajšnje resolucije in komentira zaupnico g. Davidoviču med drugim tako: «V politiki pomeni izjava za eno osebo odobritev politike, ki jo ta oseba vodi. Bila bi anomalija izraziti popolno zaupanje politiku, a istočasno izjaviti se za politiko, proti kateri se ta oseba bori. S sklepom, s katerim se izraža g. Davidoviču zaupanje in se mu soglasno priznava vodstvo stranke, se obenem izključuje možnost, da bi odsej govoril in sklepal kake politične sporazume v imenu demokratske stranke kdo drugi kakor g. Davidovič. Razven tega je z zaupnico g. Davidoviču naglašena tudi vera v njegovo politiko, to se pravi, njegova politika je bila odobrena. Radi tega bo treba izvajati konsekvence, ki obstojajo v tem, da demokratska stranka čim prej prekine s politikom, s katero se njen šef ne strinja.»

Razprava o načrtu stanovanjskega zakona

Pomanjkljivosti dr. Gosarjevega predloga. — V vsakem oziru le polovična rešitev. — Za resnično omiljenje stanovanjske krize se ne stori ničesar. — Stvarna kritika opozicije v stanovanjskem odboru.

Beograd, 26. oktobra p. V odboru za stanovanjski zakon je bila danes končana generalna debata in je bil zakonski načrt sprejet v načelu. Toda odbor stoji pod vtisom, da je sedanjí zakonski načrt v svojih bistvenih določbah zlasti v čl. 37 neustvarljiv in neizvedljiv. Ministru dr. Gosarju se v njegovem ekspozitu ni posrečilo, da prepriča člane odbora o izvedljivosti svojega zakona. Njegov ekspozit je bil zelo suh, brez novih idej, posebno so mu zamerali, da prinaša nov zakon samo podaljšanje palijativnih sredstev, ki odvrčajo vsa ta vprašanja na ramena vlade, ki bo na krmilu 1. maja 1928, v stanovanjski politiki sami pa ne prinaša nobenega predloga. Dr. Gosar je sicer izjavil, da se bo vlada s tem vprašanjem kasneje bavila, toda ta njegova izjava je povzročila ostro indigiacijo, ker je znano, da je dr. Gosar v svojem proračunu črtal še ono malo, kar je bilo predvideno za pomoč akcijam za gradnjo stanovanj. Samostojni demokratski so ostro kritizirali to postopanje ter bodo s svoje strani predložili več predlogov, da se vlada s tem prisili k pozitivni stanovanjski akciji.

Danes je bilo v Beogradu mnogo deputacij iz krogov, ki so zainteresirani na stanovanjskem zakonu. Med temi je tudi deputacija najemnikov iz Maribora pod vodstvom g. Mohorka. V odboru za zakon je zastopnik samostojnih demokratov dr. Kostić predlagal, naj se prečita vse predstavitve in spomenice, ki so jih predložili zainteresirani Narodni skupščini in klubom, da bi mogel odbor dobiti popolno sliko tega vprašanja. Kleroradikalna večina pa je odklonila ta predlog in so vse te predstavitve in spomenice odčrčale v koš, ne da bi bile predčitate. Sploh se je vladna večina ponašala tudi v tem primeru zelo cinično in ni niti skušala utemeljevati Gosarjevega načrta. V svojem kratkem govoru je poslanec Vesenjak le zahteval, naj javnost zaupa v vlado, ki bo že kasneje enkrat rešila to vprašanje.

Potek seje

Beograd, 26. oktobra p. Odbor za pretes stanovanjskega zakona je danes v načelu sprejel nov zakonski načrt o stanovanjih. Jutri se vrši specialna debata. Na današnji seji tega odbora je kot prvi govoril minister za socialno politiko dr. Gosar, ki je povdarjal motive tega zakonskega projekta o podaljšanju stanovanjskega zakona. Osnovna misel, ki je vodila vlado, je dejal dr. Gosar, je ta, da je za sedaj še potrebno zaščititi najemnike, ker se približuje zima in ker je v večjih mestih še vedno mnogo najemnikov, ki še niso uredili svojih odnošajev s hišnimi posestniki. Podaljšanje dosedanjega stanovanjskega zakona je bilo zato nujno. Potrebno pa je, da se sedaj omogoči postopna likvidacija dosedanjega nenormalnega stanja. Vlada smatra, da je najpotrebnejša mera ta, da se po 1. novembru preneha dodeljevanje stanovanj in da se v smislu čl. 3. in ostalih členov dovoli medsebojna izmenjava najemnikov, kar bo v mnogih slučajih olajšalo položaj hišnih lastnikov in najemnikov. Dalje je pravilno, da se dovoli zvišanje najemnine in se polagoma izenačijo najemnine v starih in novih hišah, ker je nemogoče, da bi obstajale dvoje vrst najemnin. Za nekaj časa bo sicer nastala draginja v najemninah, vendar pa se bo s časom najemnina v svobodni konkurenci zopet zmanjšala. Priporočila odboru, naj sprejme predloženi zakonski načrt.

Socialist Petek kritizira zakonski načrt zlasti zaradi prekratkosti roka 1. maja 1. 1928. Predlaga da se sedanjí zakon podaljša do 31. decembra 1930.

Radičević dr. Maček izjavlja, da imajo hišni lastniki, sicer pravno pravico, ako protestirajo, toda socialna pravica je mnogo važnejša. Predlaga, naj se dosedanjí zakon podaljša do 31. decembra 1928.

Samostojni demokrat Ivan Kostić izjavlja, da se s tem načrtom niti malo ne ublažuje stanovanjska kriza, ker je ta načrt, kakor vsi dosedanjí zakonski načrti, samo palijativno sredstvo; ustvarjalo se samo provizorično od danes do jutri, od jeseni do pomladi. V stvari sami pušča načrt nereseno zelo važno socialno vprašanje ki se da rešiti samo z odločnejšimi merami, predvsem s tem, da država preneha biti najemnik, ki okupira mnogo privatnih stanovanj. Zahteva, da se izvrši revizija vseh najemniških pogojev, ki jih ima država. Samo v Beogradu plača država za ministrstva in druge urade približno 30 milijonov dinarjev letne najemnine. To spravlja v težak položaj one, ki ne morejo plačati tako visokih najemnin. Država naj prične akcijo za zidanje hiš zlasti za državne urade in za državne uradnike in naj podpira tozadevno občinsko in privatno iniciativo. Rešitev, ki jo predlaga minister za socialno politiko, pomeni samo odlaganje tega važnega vprašanja za ono vlado, ki bo prišla do takrat.

Po govoru poslanca Vesenjaka je bil nato zakonski načrt z desetimi proti sedmim glasovom v načelu sprejet.

Konstituiranje skupščinskih odborov

Beograd, 26. oktobra p. Danes popoldne so se izvoljeni stalni skupščinski odbori konstituirali takole:

finančni odbor: predsednik radikal dr. Nikola Subotić, podpredsednik demokrat Slavko Sečerov, tajnik klerikalec Pušenjak; zakonodajni odbor: predsednik demokrat Kosta Timotijević prvi podpredsednik radikal dr. Laza Marković, drugi podpredsednik klerikalec dr. Hohnjec, tajnik radikal Radivoj Jeftić; administrativni odbor: predsednik demokrat Kapetanović, podpredsednik radikal Kobaska, tajnik klerikalec dr. Hodžar; odbor za prošnje in pritožbe: predsednik pašičevac Krsta Miletić, podpredsednik radikal Žika Rafajlović, tajnik demokrat Dragutin Jeftić; imunitetni odbor: predsednik radikal Milan Simonović, podpredsednik demokrat Slavko Dukanac, tajnik klerikalec dr. Hodžar.

Sprememba pri sarajevski mestni občini

Sarajevo, 26. oktobra n. Davi je novi mestni komisar Efendi Bižadžić posetil velikega župana nato pa odšel na mestno občino, kjer je prevzel svojo dolžnost kot mestni komisar. V smislu novega sporazuma je bila danes predložena notranjemu ministru v potrditev lista novih mestnih svetnikov, in sicer 10 radikalov, od katerih so tri mesta rezervirana za žide, 14 muslimanov in 2 davidovičeve.

Stroga cenzura v Rumuniji

Bukarešta, 26. okt. d. Danes se je vršila konferenca glavnih urednikov listov, v katerem je bilo sklenjeno, da redakcije ne bodo več pošiljale zastopnikov v notranje ministrstvo zaradi sprejemanja navodil oziroma pretenj. Notranje ministrstvo naj odslej vse, kar ima povedati javnosti, sporoči pisмено v komunikatih. Te objave bodo listi seveda dobesedno priobčevali. Se dva dni vršilo oblasti strogo cenzuro. «Adeverul» je bil včeraj na več mestih zaplenjen.

Angleži in svetovni mir

Povodom Cecilovega in Lloyd Georgeovega govora.

Angleška liga za Društvo narodov prireja zadnje čase manifestacije za svetovno razorožitev. Na teh zborovanjih nastopajo samo opozicijski voditelji in bivši ministri, dočim odgovorni faktorji previdno molče. Ta moment se mora upoštevati pri oceni vrednosti hvalavredne akcije, ki jo je podvzela liga. Čeprav se tej najnovejši razorožitveni kampanji ne da odrekniti neke iskrenosti in tudi ne pomena, ker ni izključeno, da postane današnja opozicijska po volitvah 1. 1929. vladajoča večina in bo potem imela priliko izkazati se pri dejanjih, vendar ni dvoma, da igra pri njej notranjepolitični moment zelo važno vlogo. Liberalci in laburisti se pač pripravljajo na volilno kampanjo in smatrajo razorožitveni problem kot imeniten argument v borbi proti konservativni vladi.

Dva govora sta izzvala posebno veliko senzacijo: govor lorda Roberta Cecilja dne 21. t. m. in tri dni nato govor liberalnega voditelja Lloyda Georgea. Oba sta se zavzemala za splošno znižanje oboroženja, vendar je v iskrenosti, resnosti in pravičnosti njihovih argumentov velika, temeljna razlika.

Lloyd George je bil kot angleški ministrski predsednik eden glavnih tvorcev pariških mirovnih pogojev. Danes pa govori tako, kakor da bi 1. 1919. in 1920. sploh ne bil v Parizu. Mirovne pogodbe so mu krivične, nevzdržne in seme bodočih vojn. Nevarnosti za mir pa po njegovem mnenju ni iskati pri bivših osrednjih silah, ki imajo vse skupaj samo 250.000 vojakov, marveč pri «zaveznikih na kontinentu, ki drže 10 milijonov mož pod orožjem». S posebnim povdorkom kaže Lloyd George kot na najnevarnejša ognjišča vojne nevarnosti na Balkan in na Poljsko, ki je anektirala Vilno. Sicer omenja, da je «tudi v južni Evropi seme številnih konfliktov» in «se uganja veliko političnih nespodobnosti». Ne pove pa, če misli na Italijo ali na koga drugega. Seveda si ni mogel Lloyd George niti pri tej priložnosti kaj, da ne bi zažal tudi svojega starega konjička in napadel Francijo. «Opozarjam Evropo, da ji grozi velika nevarnost», je vzkliznil, «če se sploh pomišlja, da bi se zasedba (Porenja) mogla podaljšati preko leta 1935. Joj usodi Evrope!» Končno omenja tudi nevarnost manjšinskega vprašanja čes: «Varstvo manjšin se ni nikoli lojalno izvajalo!» Ta očitek pa izvenj tako, kakor da zatirajo manjšine menda najbolj nove države, ne pa zlasti Italija, ki ji je Lloyd George pomagal podjarmiti stotisoče Jugoslovenov in Nemcev.

Niti govornik niti nato sprejeta resolucija ne povesta, kaj naj stori Anglija za razorožitev v lastnem delokrogu, marveč samo opozarjata, da je «omejitve in znižanje oboroženja življenska potreba ne samo za angleški imperij, marveč tudi za civilizacijo».

Cesar ni storil liberalni leader, pa je iskreno in z občudovanja vrednim pogumom povedal lord Robert Cecil of Chellwood, ki je izstopil iz Baldwinove vlade, ker se ne strinja z njeno razorožitveno politiko. Bivši kancelar lancasterskega vojvodstva je hlabro povedal resnico, ki se navadno ne čuje iz angleških ust: da smatra večina Angležev «razorožitev za zadevo, ki se tiče predvsem kontinentalne Evrope, in da je britski imperij po svoji moči in legi tako varen, da lahko gleda na nesreče in nevarnosti naših sosedov v Evropi z neko olimpijsko nezainteresiranoostjo».

Lord Cecil z vso odločnostjo in s tehtnimi argumenti pobija to naziranje, ki ga je demantirala svetovna vojna: «Lahko je reči: Kaj nas briga balkanski prepri? In vendar se Anglija od kimske vojne do vojne 1. 1914. ni mogla izogniti, da ne bi bila vmešana v vsak konflikt, ki se je pojavil v tem kotu Evrope.»

Dočim se spodbija Lloyd George nad Francijo, ki da «drži za vsakega razoroženega vojaka (centralnih sil) po 20 in češkoslovaška po 4 volake pod orožjem», se je Cecil pogumno in lojalno lotil pomatanja pred lastnim angleškim pragom.

«Ne pozabimo, da gre od vsakega finta štirilina davkov, ki jih plačujemo, 14 šil. ingov (t. j. 70%) na račun preteklih vojn ali pa za pripravo bodočih vojn... In še od preostalih 6 šil. ingov je en del namenjen izdatkom za upravo vojske mornarice in zrakoplovstva... Danes trošimo za svojo mornarico več kot 1. 1914., čeprav ni v evropskih vodah nobene mornarice, ki bi se dala primerjati z onimi, ki so tam bile pred vojno... Mi smo edina država v Evropi, ki troši sedaj več za oboroževanje nego leta 1913.»

Na koncu prizna lord Cecil velike težave razorožitve na kontinentu in so prizadele države upravičene k resnim pomislekom in vzemirjenosti. Zato pravijo te države: «V nadomestilo za razorožitev dajmo nam jamstvo, da se naša razorožitev ne bo maščevala nad nami!» In Cecil pristavlja: «Prepričan sem da se presneto motimo (t. j. Angleži) če se smatramo za neranižive. Zato bi storili prav, če bi prevzeli nase tudi nekaj rizika, če moremo s tem zmanjšati verjetnost bodočih vojn.»

S to svojo izjavo se je lord Cecil močno približal tezi, ki jo zagovarjale Francija in Mala antanta, da je namreč sigurnost predpogoj za razorožitev. Hvaležni mu moramo biti za njegovo iskrenost in pogum, da je odkril kje je bistvo razorožitvenega problema. Škoda samo, da govori le kot bivši minister, ne pa kot aktivni član angleške vlade....

Bodo že gospod župnik naredili!

Kako krađejo klerikalci obrtnikom glasovnice za zbornične volitve.

Po nasilnem razveljavljenju kandidat-ske liste «Zveze trgovskih gremijev» je bilo pričakovati, da bodo klerikalci vse storili, da tudi organizirane obrtnike kar najbolj oškodujejo na volilnem uspehu. Ker se uradni čutijo klerikalci slabe, so se vrgli z vso silo na vsakojake nedopustne manipulacije, da ž njimi prigoljufajo SLS kar največ glasov.

Od vseh strani prihajajo z dežele poročila, ki vsa soglašajo v tem, da se agitatorji SLS poslužujejo, kjerkoli mogoče, najrazličnejših goljufij, zlasti pa zlorab poštne uprave. Tako na primer se nam poroča z Gorenjskega, da je neki župnik, ki je obenem poštar, za svoje farane-volilce sam opravljal volitev na ta način, da volilcem sploh ni dajal niti v podpis niti v roke rekomandiranih volilnih listin, pač pa jih je kar sam odpošiljal v Ljubljano. Od drugod se nam poroča, da je raznašal volilne

listine po občinah za župnika-poštarija organist, ki je dajal rekomandirana volilna pisma podpisovat ženam volilcev, na to pa je listine zopet nazaj vzel, češ da g. župnik tako želi in hoče. Mesto volilcev pa niso podpisovale rekomandirana pisma samo žene, marveč tudi otroci. Znano je več slučajev, da so dajali župniki-poštariji podpisovat rekomandirana volilna pisma otrokom zlasti takih volilcev, ki so znani kot pristajali liste organiziranega obrtništva. Tem volilcem so klerikalni poštariji pisma volilne komisije, ki so bila namreč adresirana, celo zatajili, češ da «zanje ni na pošti ničesar razen plačilnega naloga za davek.» Vse te lumparije so se na posebno drastičen način dogajale v krajih, kjer so poštni nabiralniki v politično eksponiranih župniščih in kjer župnik, organist in cerkovnik lahko uganjajo z zlorabo pošte uprav orgije klerikalne samopašnosti.

Volilna komisija naj pojasni

Iz obrtniških krogov nam pišejo:

Volilna komisija TOI je ugotovila, da ima kandidat Matija Mesarič obrtni list za krojaško obrt že od leta 1920. Pri-nesli pa smo uradni dokaz, da je bil izdan Matiji Mesariču po mestnem magistratu v Mariboru dne 27. novembra 1925. obrtni list za krojaštvo. Kako je mogel torej mestni magistrat v Mariboru izdati Mesariču leta 1925. obrtni list, če ga je imel že leta 1920? Če je imel g. Mesarič obrtni list izven Maribora, ga je vsekakor odložil, ko je dne 28. oktobra 1925. zaprosil zopet pri mestnem magistratu v Mariboru. Volilna komisija naj torej pojasni kdaj je g. Mesarič vrnil sreskemu poglavarstvu v Mariboru prvotni obrtni list. Gospod Mesarič nima združena dve leti obrtnega lista, ker je prvega sreskemu poglavarstvu v Mariboru vrnil, za drugega s stajališčem v Mariboru pa je zaprosil šele 28. oktobra 1925. Izdan mu je pa bil 27. novembra 1925. Tu je presledek in izdaja novega obrtnega lista, katerega volilna komisija še ni pojasnila.

Volilna komisija je ugotovila, da stavbenika g. Ivana Ogrina prav dobro pozna. Volilci pa ga ne poznajo, ker ga v volilnem imeniku ni. Pač je vpisan v volilni imenik Ivan Ogrin kot opekarnar. Seveda kot stavbenik ne more kandidirati, ker, kakor smo dokazali nima obrtnega lista, odnosno koncesije za stavbeništvo.

Volilna komisija naj pojasni, na podlagi katerega člena volilne uredbe ima g. Ivan Ogrin kot stavbenik pasivno volilno pravico, ko kot tak niti aktivne volilne pravice nima.

Volilna komisija naj nadalje pojasni, kako more kandidirati g. Matko Čurk kot stavbenik, ko nima koncesije za stavbeniški obrt.

Gospodje okrog Ogrinove liste love pri nasprotnikih dlake v jajcu, velikih pogrešk pri sebi samih pa nočejo videti.

Zahtevamo od volilne komisije, da poda uradno pojasnilo tudi glede kandidat g. Ogrina in g. Čurka! «Sloven-čev» zagovarja za nas ne drži, hočemo uradnega pojasnila.

Politične beležke

Janičari

Dokler so bili klerikalci v opoziciji, so bili najhujši gromovniki proti nasilju in če so kmetje kdaj napadli katerega klerikalnega priganjaka, ker je le predebelo stresal, so klerikalci zagnali strašen vik in krik in dobrodošel jim je bil vsak navadni vaški pretep v kakem makedonskem selu, samo da so lahko lopni po državi. Odkar pa je dr. Korošec sklenil svoj famozni pakt z g. Vukičevićem in so klerikalci postali prive-sek prej šeststokrat oklevetanih radikalov, so se klerikalni gromovniki spremenili celo v najhujše radikalne zaničarje. Celo demokratski so obsodili radikalna nasilja, dasiravno so v vladi in nosijo v gotovi meri so-odgovornost za postopanje vlade pri volitvah: je klerikalci so najvnetejši, a tudi edini zagovorniki radikalnega terorja. V »Dolmolu« skušajo prikrivati, kaj vse je odkrila verifikacijska debata. Povzpeli so se celo do trditve, da »tako svobodnih volitev, kakor so bile zadnje državnozbornske, še nismo imeli.« Previdno je »Domoljub« zamočal, da je Narodna skupščina razveljavila celo mandat g. Miloša Vukičevića, sina ministrskega predsednika, in nikler ne poroča, da so zaradi zlorab in nasilja anektirani radikalni mandati v banjaluškem in bihaškem okrožju. Nasilja ni bilo, pravi »Domoljub«, in končuje svoja zavijanja takole: «Ali je vlada kriva, če so odnesli radičević, ko so vsiljevali svoje hrvaške kandidata makedonskim Srbom — krvave glave. Slovenci smo radičevce odpravili lepo po slovensko (s prižnico, spovednico, lažjo in kleveto! Op. ured.). Makedonci pa po makedonsko.» Janičar je hujši od Turka, pravi že star narodni pregovor.

Francoski proračun

Pariz, 26. oktobra (pa). Državni proračun izkazuje 43 milijard dohodkov in zaključuje s prebitkom 514 milijonov frankov.

Smrtna nesreča berlinskega arhitekta

Berlin, 26. oktobra (be). Profesor Herman Muthesius, ki je počeval na tehnični visoki šoli, se je na cestni železnici smrtno ponesrečil.

Ozadje spomenice Parkerja Gilberta

Berlin, 26. oktobra. (be.) Potrjuje se, da je reparacijski agent Parker Gilbert sestavljal svojo spomenico na željo finančnega ministra dr. Köhlerja samega, ki je imel z agentom več konferenc o finančnem položaju Nemčije in ga slednjič naprosil, naj svoje mnenje poda pisмено, da bi moglo služiti kot podlaga za nadaljno obravnavanje tega vprašanja kakor tudi drugih vprašanj, ki so s tem v zvezi.

Značilno je vsekakor, da je finančni minister, čeprav je to spomenico sam zahteval, najprej sploh tajil, da obstoja spomenica, pozneje pa stvar tako predstavljal, kakor da je Parkerja Gilberta napotila k temu zakonska osnova o zvišanju uradniških plač. V resnici pa je, kakor se zatrjuje s poučene strani, Parker Gilbert to zakonsko osnovo samo čisto na kratko omenil in se na splošno izjavil o finančnem položaju Nemčije, ki ni ugoden, zakaj njeni zunanji dolgovi, zlasti v Ameriki, znašajo zdaj že okoli štiri milijarde zlatih mark, ki jih bo treba poravnati, in da zato spričo vedno bolj naraščajočih državnih izdatkov obstoja nevarnost, da bi Nemčija ne mogla več izpolnjevati svojih reparacijskih obveznosti.

Berlin, 26. oktobra. d. Državni kancelar in finančni minister sta izjavila voditeljem strank, da vlada ne misli spreminjati zakonske osnove o uradniških plačah in da računa s tem, da bo mogla iz povisjanja plač narasle izdatke pokriti iz tekočih dohodkov brez kakega povisjanja davkov. Pač pa po drugi strani vlada ventilira vprašanje uprav ne reforme, namreč da bi se obenem s povisjanjem plač izvedla redukcija uradništva in s tem dosegli prihranki.

Strašna katastrofa na morju

Italijanski parnik zadel ob pečino in se pogreznil.

Rim, 26. oktobra. (be.) Italijanski potniški parnik «Principessa Mafalda» je zadel ob San alvadorski obali na pečino in se pogreznil. Na krovu je bilo 1300 potnikov, večina italijanskih izselencev v Argentino. Na mesto katastrofe so prihiteli štirje parniki. Prvi je dospel francoski parnik «Formosa», drugi nemški parnik «Athene» in nato dva angleška parnika. Nemški parnik je rešil 400 potnikov. Angleški parnik «Empire Star» je rešil 200 oseb. Na kraj nesreče je odpelovala braziljska križarka «Rio Grand». Iz Rio Janeira poročajo, da se je posadka ponesrečenega parnika do zadnjega trenutka izredno požrvalno in kavalirsko obnašala.

London, 26. oktobra. (lo.) Po zadnjih poročilih število žrtev katastrofe parnika «Principessa Mafalda» ni tako veliko, kakor se je bilo bati. Naglemu prihodu raznih parnikov se je zahvaliti, da ni katastrofa zahtevala ogromnega števila žrtev. Iz Bahije poročajo uradno, da se pograba 68 oseb, 1100 potnikov in posadka je rešena. Angleški parnik «Avelona» je rešil 400 oseb in je na potu v Rio de Janeiro, kamor dospe jutri. Angleški parnik «Empire Star», ki je na potu v London, je predal 185 rešencev francoskemu parniku «Formosa», ki potuje v Rio de Janeiro. Parnik «Formosa» je rešil 120, nemški parnik «Athene» pa 400 oseb. Na «Principessa Mafaldi» ni bilo angleških potnikov.

Potek preiskave v Pragi

Praga, 26. oktobra. Preiskava zelo počasi napreduje. Velike težave dela dejstvo, da se mora preiskava vršiti le potom tolmačev, ker atentator poleg albanšine govori samo italijanski in ker so njegovi zapiski, ki so zelo obsežni, spisani samo v albanščini. Sicer pa je Bebi slabotne narave in očitno bolehen, tudi trpi na malariji. Zaradi tega je bil od preiskovalnega sodnika zaslišan le enkrat in še tu ni povedal ni posebnega. V ostalem pa je cela stvar zelo zapletena in bo potrebno, da sodišče dobi obširne informacije iz Italije in iz Albanije. Iz tega razloga ni pričakovati, da bi stvar tako hitro prišla pred sodišče.

Gotovo zanimanje je tu vzbudil članek, katerega je v «Jutru» objavil čitatelj z Vižmarjev o svojem potovanju iz Zagreba do Broda na Savi v družbi atentatorja Bebija. Bebi izpoveduje, da je potoval v Beograd z namenom, da tam nadaljuje študije in položi maturo, toda ker tam ni dobil svojega prijatelja, pravoslavnega popa, rojenega v Elbasanu, je se podal v Prago. Poizvedovanje ko soudeležencev je ostalo popolnoma brezuspešno. Znano je le toliko, da je nekaj dni po atentatu prišel peš iz Prage na Dunaj neki sumljiv in zagoneten človek in da je na Dunaju izginil v albanški družbi.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Naši kraji in ljudje

O izložbenem oknu

Neumorno snujoče društvo »Merkur« mi je poverilo častno nalogo, da v kratkem nizu predavanj otvorim sprva pac le teoriji, tečaj za domače aranžerje izložbenih oken, tečaj, ki naj bi vseboval v poljudni obliki tudi vse, kar bi utegnili stopnjevati Slovencu že itak prirojeni smisel za lepoto, dat smernice in kriterija estetskemu občutju, poseči v estetiko dnevnega življenja in dvigniti nivo našega malomeščanskega okusa.

Veseli me bo, če bom ob svojih predavanjih mogel pozdraviti tudi izventrgovske kroge, vse one, ki so zainteresirani na estetskih vprašanjih, dasi bodo moja izvajanja namenjena predvsem našemu trgovskemu naročanju.

Naša slovenska kultura in civilizacija se ne izraža le v visokih postojankah naše znanosti in umetnosti v naši, lepi knjigi, naših muzejih, knjižnicah, znanstvenih in umetniških zavodih ter naših šolah — ne izraža se le v naši mladi industriji, v naših starejših in najnovejših monumentalnih stavbah, na sceni in na koncertnem podiju. Izraža se predvsem v onem drobem vsakdanjem življenju tu v Ljubljani, kakor zlasti tudi na deželi, ki daje tujcu prilike dovoli, da se ne more zadosti načuditi našemu slovenskemu, tipičnemu smislu za značaj, ličnost, red in lepoto, ki zlasti odlikuje naše podeželsko ljudstvo.

Res se ti duša zasmije, če se zasanjaš v te naše vesele pester vrtičke ob belih hišicah, pisane polja v tako harmoničnem barvnem skladu, kakor da smo prepregli to slovensko zemljo vso vprek z dragoceni preprogami, ta zdravila in veselja kipeča dekleta. Vse močan izraz našega visokokulturnega in zdravega življenja. Prava okenca v to naše življenje, nekak odblek pa so vendarle — ali naj bi vsaj bila, dasi to zveni banalno — okna in vitrine naših trgovin v mestu in na deželi, saj so poleg cerkve in šole vendarle nekake osrednje točke našega vnemnega in javnega življenja.

V mestih, zlasti v Ljubljani, v Mariboru, Celju se danes ponašamo z izložbami, ki bi delale čast vsakemu velikemu mestu; in to ne le v stranskih ali predmestnih ulicah. Relacija je le v tem, da je vse manjše filigransko, zato pa kvalitativno na izredno visoki stopnji.

Seveda velja to le za nekaj desetorice trdkih, ki prednjačijo vsem ostalim in z energično gesto, požrtvovalnostjo, ljubeznijo za stvar, s študijskimi potovanji po trgovskih centrih vlemest, na razstavah in veselejmi z izbrusenim okusom uvajajo v naše javno življenje, v sliko naših mest ono moderno, visokokulturno noto, ki šele napravljajo naše mesto za veliko mesto. Žal, je vse to omejeno je na nekaj vzornih trgovin v osrčju mesta, vse ostalo pa zaostaja. zaostaja, žal, zlasti tudi na deželi, kjer manjka pobude od centrov, kjer je trgovec še vedno prikovan na tradicijo očetov in se le premalo zaveda svojega kulturnega poslanstva, da poleg duhovnika in učitelja povede tudi on našega kmeta iz konservativnosti očetov v nove življenske forme, ki jih neizprosno zahteva današnje življenje.

Če se posreči posplošiti smisel za lepo izložbeno okno pri vseh naših ljubljanskih trgovcih, obrtnikih in industrijskih podjetjih, bo zavest, da trgovec ni le samo trgovec, posredovalec med producentom in konsumentom, marveč prav tako važen in odličen kulturni delavec in pionir — pognat

la tudi na deželi bogato cvetje in z obdobjem bo tuje, ki se le divil doslej le našim naravnim krasotam ter naši snažnosti in pridnosti, pripovedoval o okusu in visoki izobrazbi našega trgovca, o imponujoči naši drobni trgovini, ki se zrcali v vzornih, dasi skromnih aranžmanih, ki potrjujejo solidnost in podjetnost našega trgovca in mu pomaga dvigati kredit doma in v inozemstvu.

Plemenit dar kralja Aleksandra akademski omladini

Beograjska akademska omladina dolguje kralju Aleksandru posebno hvaležnost. Ustvarjena je plemenita zamisel vladarja, dograjen je veliki Akademski dom, ki ga je kralj Aleksander namenil omladini beograjske univerze, da se bo lahko pod varno streho v modernu opremljenih ubikacijah mirno posvečala učenju.

Dom se nahaja v najmirnejšem delu Aleksandrove ulice. Arhitektonično predstavlja lepo palačo, katere notranja ureditev odgovarja vsem modernim tehničnim in higijskim pogojem. V novem domu bo prostora za 500 dijakov. Palača ima poleg obednice, učilnic in drugih prostorov 250 malih stanovanjskih sob. Pranje perila in čiščenje posode je mehanično urejeno.

Glavni organizator in vodja gradnje je bil Slovenec inž. Valant. Stavba je dograjena, vse je na razpolago, razen jevanje.

Danes, ko uvažajo na univerzah v Angliji, v Ameriki, v Nemčiji, v najnovejšem času tudi že na Dunaju tečaje in seminarje za trgovsko reklamo kot znanost in praktične vežbe, šole za aranžerje in dekoraterje izložbenih oken, je le več kakor umestno, da se je spomnilo agilno društvo »Merkur« te prevažne panoge v širšem kompleksu trgovčevega udejstvovanja in ustvarjanja.

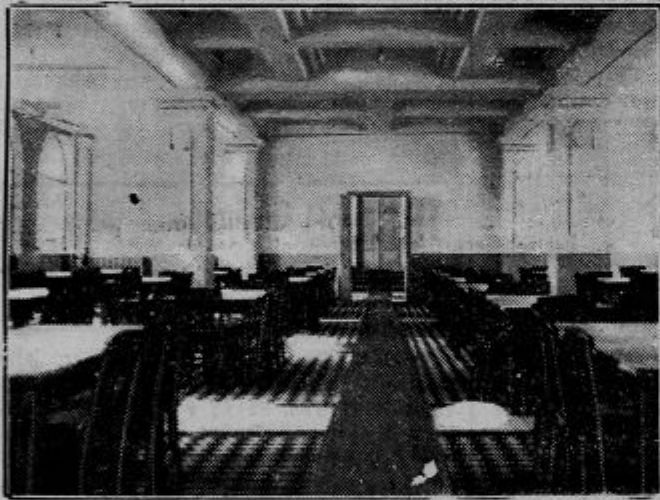
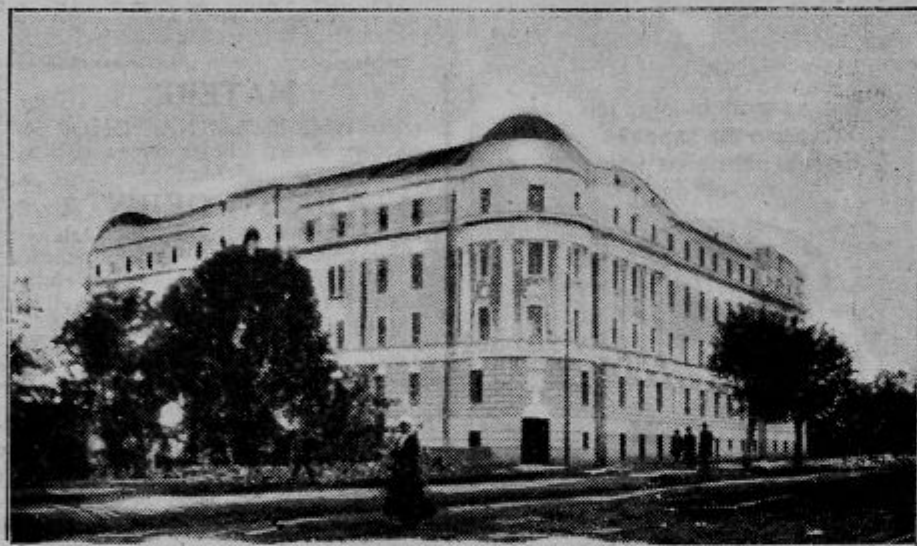
Ivan Vavpotič.

posteljnine. Toda to niti ni glavna ovira, da novi dom še ni izročen svojem namenu. Nečuvni paradoks je v tem, da monumentalne palače, ki predstavljajo velikodušen zgodovinski dar vladarja, nihče noče prevzeti. Beograjska univerza se obotavlja, dasi bi stroške lahko krila z dohodki. In tako beograjski siromašni akademiki še nadalje glodajo suho skorjo in se potikajo po malih sobicah bogve kje na periferiji, — veliki Akademski dom, ki predstavlja vrednost okroglih 17 milijonov Din, pa stoji prazen.

Ko so te dni predstavniki tiska obiskali novo palačo in si jo podrobno ogledali, je zastopnik »Jutra« pripomnil:

— Pač edina škoda, da ta krasna stavba ne stoji v Ljubljani.

— Zares! se je glasilo splošno pritrjevanje.

Zgoraj: Akademski dom kralja Aleksandra v Beogradu

Spodaj: Obedovalnica

Strašna smrt 14 mesečnega dečka

Na malega sinka Jožeta Kavška se je zvrnila velika posoda z vrelo vodo. — Maček čez več dni umrl v grozni mukah.

Šmartno pri Liti, 26. oktobra

V Črnem potoku pri Šmartnem se je v hiši pri »Minarjevih« po nesrečnem naključju zvrnila velika posoda z vrelo vodo na 14-mesečnega Jožeta Kavška, ki je zaradi opeklin umrl čez nekaj dni v strašnih bolečinah.

Pri Kavškovih je vodila domače gospodinjstvo moževa mati Tiletina Urša Kavšek, ki je imela v svoji oskrbi tudi umrlega Jožeta. Oče Jožet je namreč ves dan zaposlen v usnjarskih delavnicah pri g. Knafliču v Šmartnem, njegova žena Marija pa, kakor je običaj v litjski okolici, hodi na delo v litjsko predilnico. Pred dnevi je imela stara mati opravka na ognjišču, kjer je pristavila krompir za kosilo.

Pri tem je z burkljami potegnila veliko posodo vrele svinjske krme iz peči in jo postavila na prizidek poleg ognjišča. Poleg ognjišča se je ta čas motal baš mali Joško in opazoval svojo staro mater pri delu. Komaj pa je stara mati postavila posodo

«Lokalna železnica» na Šentjakobskem gledališkem odru

Ludvik Thoma je fin satirično humorističen komediograf. V »Lokalni železnici« ni grobih dvotipov in šal, da bi se publika krohotala. Zato pa uživa tem bolj gledalec, ki doživi notranje vso smešnost in komičnost tipov podeželskega mesteca Drenovega. Komedijska je polna dialogov, ki zahtevajo veliko rutino igralcev, sicer se vtisi sproti za brišejo. Zupan v Drenovem Jurij Kozlevčar je tip podeželskega dobrodušneža, ki skrbi za svoj in občni blagor in zato podleže tujim vplivom, samo da je mir in zadovoljstvo. M. Košak ga je podal naravnost izvrstno, prepričljivo. Sploh je rešil marsikatero nerodno situacijo na odru. Košak je za take vloge res ustvarjen. Zupanova žena Ana je skrbna mati in gospodinja, vedno v skrbeh za svojo hčerko Ančko. Gorjupova je to ulogo dobro doumela in jo istotako podala. S Košakom sta obvladala ves večer oder.

Zupanova hčerka Ančka ni velika uloga. Petelinova je s strahom igrala to Ančko. Opazilo se je, da jo igra in ne ustvarja, kakor sta to v precejšnji meri storila Košak in Gorjupova. Najmarkantnejši tip v komediji je brez dvoma Zupanov brat, major v poklju Karel Kozlevčar. Je duhovit star simec s fino ironijo na vse, kar je podvrženo neumnim predsodkom in osebnim slabostim. Zupan se je največji izbojazi pred njegovim zasmešnim zlagal, da je ministar pravošteno nahlulil. Lavrič je bil slab major

na vegasti prizidek, se je posoda na do sedaj nepojasnjen način nagnila in prevrnila. Vrela voda je popolnoma obilila malega Joška, ki je krčevito kričnil in se takoj onesvestil. Koža mu je bila vsa poparjena in ožgana. Nedoželjni maček se je zviljal v strašnih mukah. V velikih skrbih, hoteč rešiti malega nesrečnika, so poklicali oba litjska zdravnikarja dr. Premrova in dr. Ukmarja. Njun trud pa je bil zaman.

Mali Joško je večerjadel poleg opeklina. Uradna komisija, ki jo je sklicala varnostna oblast, je spoznala na podlagi osebnega zaslišanja, da stare matere ne zadene prav nikakr krivda ter da je nesrečo povzročil zlohoten slučaj. Zdravniški ogled trupela je ugotovil, da so nastali zaradi poparjenja in ožgane kože toksini, ki so povzročili na srčnem organizmu popolno ohromenje in s tem prezgodnjo smrt ljubljene in živahnega dečka. S težko prizadeto rodoljubno sočustvuje vsa okolica.

Zloglasni potepuh in tat France Strgar zopet na varnem v ljubljanskih zaporih

Po večmesečnem zasledovanju so ga orožniki presenetili v spanju pod kozolcem pri Grosupljah.

Ljubljana, 26. oktobra. Ljubljanska policija ter žandarmerijske patrulje po deželi, zlasti one v ljubljanski okolici, so že od julija meseca sem zasledovale drznega tatu Franceta Strgarja, doma iz Rudnika, ki ga pozna skoro vsakdo, če ne iz obiska v njegovem stanovanju, kar je neprijetnejše pa vsaj iz listov, ki so imeli priliko pisati o njem že cele kolone.

France si je, kakor znano, pridobil svoj žalosten sloves v glavnem s tatvinami sukenj in druge obleke, ki jo je lansko zimo kradel po raznih šolskih poslopih v mestu, pa tudi v okolici. Na ta način si je nabavil okrog 15 komadov sukenj, dežnih plaščev in več različnih klobukov, ki jih je nato prodajal raznim Bosancem, trgovcem in prekupčevalcem s slabo obliko.

Posel mu je šel imenitno v klasje in dolgo so policijski organi razmišljali, kdo bi imel na vseh te vrste tatvine, ki so jih hudo občutili dijaki, še bolj pa morda njihovi starši. Prijave so takrat prihajale na policijsko direkcijo skoro sleherni dan. Zdal iz kake šole v mestu, drugi zopet iz Šiške, Barja, Vodmata, Most ali Viča. Slednjič je Strgarja ravno na Viču dohitela roka pravice. Bil je zaloten pri tatvini in izročen stražnici ter pozneje po dolgem zaslišanju in priznanju tatvin sodišču.

V ozki kletki v justični palači kjer je čakal na obsodbo, pa se France ni počutil kaj dobro. Tuhtal je in tuhtal kako bi si pomagal zopet na prosto. Pri neki priliki se mu je slednjič posrečilo, da je na česti stražniku pobegnil ter se po dolgem prav kinematografskem zasledovanju nekje skril. Bil je torej zopet prost, s svobodo pa se je že zopet oglašila v njem pustolovska žilica.

Strgar je odtrčal nekam v mestno okolico, odkoder so jeli kmalu prihajati glasovi o drzno izvedenih vlomih v razna poslopja. Strgar je začel krasti vse, kar mu je prišlo pod roko. Pojavljal se je zdaj tu zdaj tam. Ljudje, ki so ga poznali osebno ali iz episov v histih, so prijavljali, da so ga videli enkrat v kamniškem okraju, drugič v bližnji mestni okolici, tretjič zopet v okolici Rudnika. Najraje se je zadrževal pobežli ptiček na Dolenjskem, na Grosupljem, v Ponomi vasi, na Laverci in Skofljici, v Šmarju in tam okrog. Godilo se mu je izborna, kajti plena mu ni manjkala. V tu hiši je našel kruh, drugod zopet kravo, zadavil je kokoš zdaj tu zdaj tam, si napravil v gozdu ogenj in jo spekel. Kam bi položil trudne in grešne kosti svojega rojstva mu ni bilo mar, saj je bilo poletje: v gozdu je bil mah in sence dovolj, kopice na travnikih so vabile v svoje dišeče okrilje in mir je imel tudi pod kozolci na polju za vasio. Ponoči pa je šel na »lov«, vdiral je v tuja stanovanja, si priskrbel tu obleko, drugod denar ali druge vrednosti ter provijanta. Včasih je bil tudi tako drzen, da je trkal na okenca, za katerimi so spala kmečka dekleta ter se pri tem imenitno zabaval.

Orožniške stanice so dobivale različna poročila o Strgarjevih drznih pustolovščinah, vendar ga nikdo ni mogel

in daleko ni sličil v komediji orisanemu. Mesto da bi dominiral nad vsemi »purgarji«, jih je le včasih zadržito prekosil. S to ponesrečeno markantno ulogo je komedija zgubila na efektu.

Spendetova je klepetavo Slavo Bergantovo sestro županje, povljivo podala. Kunst je pa premalo pedanten uradni šimelj in sodnik ter ženin Anke dr. Adolf Bregar. Pivovarnarja Švelja je J. Čuk simpatično in živo predstavil. Tudi on je več kot diletant, kakor tudi Gnidovec, ki je najbolj imponiral izmed obidnih četoj. Gnidovec igra z lahkoto, naravno in vedno pogodi svoj tip. Posebnega priznanja je vredna tudi kreacija Hicingerja, urednika Drenovskega tednika, gosp. Blaža.

Micka, meščani, žene in godci so opravili svojo dolžnost. Režija gosp. Karusa je bila dobra. Le proti koncu predstave so skoraj vsi igralci omagali. Dvorana je bila dokaj občro zasedena in tudi prisrčnega smeja se je slišalo dovolj.

—ek.

Bronislav Huberman v Zagrebu. Iz Zagreba javljajo, da se je ondodni koncertni agenturji posrečilo pridobiti za en večer slovitega violinista Bronislava Hubermana, ki bo koncertiral na zagrebškem koncertnem odru v polovici novembra.

Saljapinov koncert na Dunaju. Te dni koncertira na Dunaju ruski basist Saljapin. Poje arije iz oper: Knez Igor (Borodin), Herodija (Massenet) ter pesmi Dva grenadirja (Schumann). Pesem o bolhi (Musorgskij) ter Splavarji na Volgi.

Samo še danes ob 4.46. 48. in 9.

LILLIAN GISH

„La Bohème“

»B. Z. am Mittag«, Berlin piše: »... kadar Lillian Gish kot preplašena ptičica gre k peči, da si ogreje hladne roke in ko se ji tudi srce ogreje, to je naravnost mojstrsko...«
... ta Nini je najdivnejše bitje, katero se je kdaj pojavilo na platnu...
Telefon 2730. KINO »DVOR«.

ugnati v kozji rog.

Sele sedaj, pred par dnevi, ko je bilo nebo mračno in pusto ter je ponoči škropil dež, se je posrečilo drznega apasja spraviti zopet na varno. Zadnje čase se je Strgar zadrževal navadno v okolici Grosupelj, o čemer so bili tamošnji orožniki obveščeni. Zasledovali so ga zategadelj tudi podnevi, posrečilo pa se jim je zalotiti ga v tihoj pusti jesenski noči.

Krivičnik France je spal spanje pravilnega na ajdovi slami pod nekim kozolcem za grosupeljsko vasio. Morda je sanjal, da se nahaja v veliki hiši, na beli postelji, da ob stenah vise sukne, da iz vsake binglja na zlati verižici zlata ura... Morda je bil ves prevzet lepših sanj, kar ga je nekdo neusmiljeno povlekel za nogo. France se je zbudil, iz teme je blisknil nekaj bleščečega, prav nič podobno zlati ali srebrni uri. Ko si je France pomel oči, je skrajno nejevoljen in neznansko prestrašen moral spoznati, da se sveti v zraku bajonet, ponosno in preteče nataknen na mrko žandarsko karabinko.

France je samo obupno vzdihnil: No ja, naj pa bo!... Dva trenutka nato je bil že uklenjen na obeh rokah. In dva stasita orožnika sta ujetega Franceta molče gnala skozi jesensko tišino na žandarsko staničo, zjutraj pa z vlakom proti beli Ljubljani, kjer je sedaj France za rešetkami tako na varnem, da bo lahko preko vse zime in še mnogo dalje nadaljeval prekinjeno spanje in svoje »zlate« sanje.

Jutri, v petek, 28. t. m. ob 9. uri zvečer gala premiera:

Prvič v Ljubljani!

Tajnosti Orijenta

«Trgovina z devojkami»

(Mädchenhandel)

Kino »Ljubljanski dvor«

Naročila za vstopnice se že danes sprejemajo!!

Slovenec poneveril v Zagrebu 365.351 Din

Senzacionalen beg sluge tekstilne tovarne »Mautner d. d.« Roberta Blažiča.

Zagreb, 26. oktobra

Po dolgem času je Zagreb zopet doživel veliko denarno afero. Tekstilni tovarni »Mautner d. d.« v Boškovičevi ulici je poneveril večerj njen sluga Robert Blažič znesek 365.351 Din. Sluga Blažič je prejel večerj od blagajnika trdnice več čekov in sicer ček poštnega čekovnega urada, ček Prve hrvatske štedionice in ček Srbske poštne banke, da inkasira denar, poleg tega pa je prejel še od blagajnika 28.000 Din v gotovini, kar znaša skupno 365.351 Din. Ves ta denar je imel sluga Blažič pozneje vložiti v neko zagrebško banko na konv o trdnice. Medtem pa se sluga vobče ni več povrnil v urad.

Dan poprej, kakor tudi istega dne, ko je bila izvršena poneverba, je tožil Blažič vsem v uradu, da je nekoliko bolan. Zaradi tega tudi ni bil sumljiv njegov izostanek, ker so menili, da je mož najbrže odšel na okrogno blagajno. Poleg tega je veljal za zanesljivoga uslužbenca. Ko pa je minila 18. ura, je vsem v banki le postalo sumljivo, da Blažiča ni. Interesirali so se na vse strani in dognali, da je denar v bankah, kakor tudi v poštni hranilnici dvignjen. Obenem je dognala trdnica, da Blažič ni vložil denarja v banko, kakor mu je bilo naročeno. Eden od funkcionarjev trdnice je takoj odšel na stanovanje sluge Blažiča v Putine in tu zvedel, da je Blažič že dopoldne odpotoval neznanokam s svojo ženo.

Robert Blažič je bil rojen l. 1895. v Kostanjevici pri Gorici. Za njim in ženo je bila izdana tiralka Oškodovana trdnica je razpisala 10 odstotkov od poneverjene vsote za nagrado onemu, ki izsledí skrivljave defraudanta in njegove žene.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Četrtek 27. Ukročena trmoglavka. A. Petek, 28.: Zaprtlo.
Sobota, 29.: Hlapec Jernej. D. Nedelja, 30.: ob 15. uri popoldne Vrt Eden. Izven.
Ponedeljek, 31.: Zaprtlo.

Ljubljanska opera

Četrtek, 27.: Faust. B. Petek, 28.: Traviata. C. Sobota, 29.: Trubadur. A. Nedelja, 30.: Zaljubljen v tri oranže. Izv. Ponedeljek, 31.: Zaprtlo.

Šentjakobski gledališki oder

Nedelja, 30. okt.: »Lokalna železnica«. Gostovanje v sokolskem domu na Viču.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 27.: »Pygmalion«. B. Kuponi. Petek, 28.: Zaprtlo.
Sobota, 29.: »Bajadera«. A. Kuponi. Znižane cene.

Operni repertoar v Ljubljani. Nocoj se poje za abonma B Gounodova opera »Faust«. V tej predstavi nastopi kot Margareta gost ga. K. Staller - Stotterjeva, bivša članica dunajske opere v Brnu in dunajske ljudske opere. Partijo poje v originalu, t. j. v francosčini.

Ostale partije pojo ge. Poličeva, Medvedova, ter gg. Banovec, Rumpel, Holodkov, Šubelj. Nastopi popoln balet s solistoma gdč. Wiastakovo in gosp. Vlekrom. Dirigent in režiser je gosp. A. Balatka. Jutri, v petek se poje za abonma C Verdijeva »Traviata« z go. S. Slatin - Davidovo v naslovni partiji. Alfreda poje g. Kovac. Germonta pa kot debutant mladi srbski baritonist g. Pomorišac. V soboto se izvaja po daljšem premoru popularni »Trubadur«. V partiji Leonore nastopi tokrat kot gost ga. Zinka Villan-Kučeva, znana že iz uspešnega nastopa pri vokalnem koncertu »Glasbene Matice«. Predstava bo za abonma A. V nedeljo se uprizar v tretjič senzacija dneva »Zaljubljen v tri oranže« od Prokofjeva.

Gostovanje ge. Staller-Stotterjeve v ljubljanski operi. Nocoj gostuje v uloci Margarete v »Faustu« dunajske sopranistka ga. Staller - Stotterjeva, bivša članica dunajske Volksopere in nemškega gledališča v Brnu. Za to gostovanje vlada razumljivo zanimanje, ki je tem večje, ker ni gostoval v Ljubljani že več let noben dunajski umetnik. Gospa Stotterjeva je po svojih neviskih kvaliteta znana tudi v inozemstvu. Njene najboljše vloge so Madame Buttefly, Mimi v »Bohémis«, Micaela v »Carmen« itd. Današnja partija spada takisto med njene najboljše vloge. Pela jo bo v francoskem jeziku.

Domače vesti

*** Izpremembe v šolski službi.** Slavko Rajč je imenovan za profesorja na III. gimnaziji v Ljubljani, za suplenta pa sta imenovana Silva Breskvar na realni v Ljubljani in Peter Martinc na učiteljski v Čakovcu. Profesor Tomo Canjkar je z ljubljanske realke premeščen na gimnazijo v Mariboru. Učiteljica na gospodinjstvi šoli v Trbovljah Vera Humek je pomaknjena v 3. skupino III. kategorije.

*** Izpremembe v naši vojski.** Imenovani so v pehoti Milko Vizjak za kapetana 1. razreda, za poročnika Fran Rebernik in Vekoslav Bajc, za podporočnika Janko Stuhec, Karl Strnad in N. Kramer; v artiljeriji Rudolf Čeh za kapetana 1. razreda; v konjenici: Vladimir Rogoz in Vladimir Gradnik za poročnika; v zrakoplovstvu: Anton Pintar za poročnika; v administrativni stroki: Tomo Kostanjevec, Franc Zorc, Ivan Kolar, Fran Deželak, Viktor Mekinec, Fran Jeraj, Alojzij Lukež in Robert Rebolj za poročnike; v inženjerstvi stroki Ivan Kamenšek, za poročnika; v vojni mornarici: dr. Fran Hribar za sanitetnega poročnika. Za administrativne podporočnike ekonomske stroke so imenovani absolventi administrativne šole Albin Kržan, Viktor Žerjav, Slavko Ogrizek, Adolf Zepančič, Ciril Podbevšek in Fran Posavec.

*** Z zagrebške univerze.** Bivši kustos etnografskega muzeja v Zagrebu dr. Milovan Gavrilović je imenovan za izrednega profesorja na filozofski fakulteti zagrebške univerze.

*** I. redna skupščina SPD.** Slovensko planinsko društvo objavlja, da se bo vršila njegova I. redna skupščina dne 30. oktobra v hotelu «Union» v beli dvorani (I. nadst.) a ne na verandi, kakor je bilo prvotno objavljeno. V pojasnilo se pripominja, da tvorijo skupščino samo delegati. Delegete osrednjega društva je v smislu sklepa obč. zbora imenovali Osrednji odbor in naj se blagovolijo polnoštevilno udeležiti zborovanja. Ako je kdo zaprečen, naj izroči pooblastilo drugemu delegatu.

*** Otvoritev Narodnega gledališča v Skopju.** V Skopju se je večer pričela tridnevna slavnost otvoritve novo zgrajenega Narodnega gledališča. Ministrstvo prosvete zastopa književnik Veljko Petrovič. Kralje je odobril, da se novo gledališče imenuje po njegovem imenu. Gledališka uprava je ob tej priliki prejela številne brzojavke iz raznih pokrajin naše države.

*** Kongres Saveza privatnih nameščen.** v Jugoslavije se vrši v nedeljo 30. t. m. v Zagrebu. Otvoritev kongresa bo ob 9. do poklone v dvorani kina Metropol. Udeleženci kongresa imajo polovično vožnjo po železnici pod običajnimi formalnostmi.

*** Princ Ernest Windischgrätz prestopil v pravoslavje.** Kakor poročajo iz Dunaja se je princ Ernest Windischgrätz, pravnik cesarja Franca Jožefa, v tamkajšnji pravoslavni cerkvi prekrstil v pravoslavje ter se oženil z gosposkično Elizabet Schwimmerovo, nečakinja znanega industrijalca Viljama Offenheimerja. Princ Windischgrätz je nadarjen slikar, ki je nedavno absolvirar umetniške akademije. Njegov oče je bil lastnik dvorca «Suvobora» na Bledu.

*** Smrtna kosa.** Umrli je v Ljubljani po daljšem bolehanju ga. Josipina Hrovatin, roj. Kobal. Pokopnica je bila svedna narodna žena in skrbna mati. Njen pogreb se bo vršil jutri ob 15. iz Velike čolnarske ulice na pokopališču v Sv. Križu. — V Gradcu v Beli krajini je umrla ga. Marija Švajger. Njen pogreb se bo vršil jutri ob 15. iz bolnice v Črnomlju na pokopališču v Vojni vasi. V Ambrusu je umrl 23. t. m. g. Ignacij Turk, orožniški stražarstvo v pokopju. Pokopnik je dolgo časa služboval v Vipavi in drugih postajah, nazadnje pa v Sv. Križu pri Litiji. Bil je od početka naročnik našega lista. — Pokojnim blag spomin, preostali naši iskreno sožalje!

*** Vozne olajšave posetnikom naših kopališč.** Kakor znano, stopi z novim letom v veljavo reducirana potniška tarifa na naših kopališčih. Po novi tarifi je za posetnike naših kopališč odobrena stalna vozna olajšava: potniki bodo ob nastopu potovanja kupili celo karto, dobili pa bodo obenem legitimacijo, s katero bodo ob povratku lahko kupili polovično vožno arto. Smer povratka je neobvezna in se bodo torej posetniki lahko vračali s poljubno železniško progo.

*** Nagrobni listki Jugoslovenske Matice.** Veliki narodni imajo običaj, da na Vseh vernih dan polagajo na grobove pokojnih spominke liste s primernimi napismi in tako počaste njihov spomin s tem, da obenem izražajo svoj znesek v dobrodelne namene. Jugoslovenska Matica je letos izdala serijo nagrobni listkov in protis rojake, da z njimi okrasijo grobove svojih pokojnikov, zaslužnih mož in spomenike vojakov iz svetovne vojne. Nagrobni listki se bodo prodajali po dva dinarja pred pokopališčem.

*** Pozdravlja, vendar ne odkriva se!** Iz ljubljanskih damskih krogov smo prejeli nesladki originalni predlog: Zopet se bliža čas nadelnih, včasih tudi opasnih prehlajen. Sedanja, gotovo nesmiselna moda pa zahteva, da gospodje pozdravljajo s smenjanjem klobuka z glave. To odkrivanje in držanje klobuka v roki povzroča zlasti ob slabem vremenu ali vetru le prepoštokrat mahod, kašelj, katar, pljučnica itd. Zakaj ne bi gospodje na sličen način pozdravljali kakor gospe, ki tudi nosijo klobuke, ali kakor vojaštvo ali kakor moka mladina, ki ali sploh nima nikakega pokrivala ali pa nosi uniformne čepice? Zadržite se, ako možki lahko nagne glavo in se ozre proti osebi, ki jo pozdravlja ali ako salutira. Ali je treba za to zopet družev in paragrafov? Menim, da bi smela zadostovati zdrava pamet, ki se ji naj pridruži odločna volja. Uvidelvi in vplivni možje naj z novim pozdravom prično, ostali jim bodo radi volje sledili. Me žene se iz

srca rade odrekamo dosedanjemu načinu pozdravljanja s strani gospodov. Sedanih pozdrav škoduje zdravju (in klobukom), torej naj prenehajo. — (Idejo pozdravljamo in odobravamo z željo, da bi ta praktični nasvet našel obilo posnemalcev. — Mi pa pričnemo. — Stavci).

*** Obnoveitev 7. in 8. gimnazije v Murski Soboti.** Ministrstvo prosvete je večerjalo odobrilo predlog občine Murske Sobotice, ki je predlagala, da bo v lastni režiji vzdrževala uknjeni 7. in 8. razred tamošnje gimnazije.

*** Glede doleznega jutranjega vlaka** smo prejeli z Dolenjske naslednji dopis: Že dolgo časa smo Dolenjci pričakovali novega voznega reda, a to posebno zaradi večernega vlaka, ki je odjedal iz Ljubljane šele ob 20.5. Čuje se, da je večerni vlak izpremenjen za 1.20. To je čisto prav. Ali zato ni treba izpremeniti jutranjega vlaka in sicer onega iz Kočevja, ki naj bi prišel v Ljubljano šele po 8. uri. Kaj naj storimo potem mi, ki si služimo «ruh v Ljubljani» in ne bomo mogli zaradi izpremembe več v Ljubljano? In kaj naj store oni, ki morajo biti ob 8. v šoli? Za vse potnike je ravno ta vlak najbolj pripraven. Zato prosimo naj iz Kočevja vozi tako kakor doslej.

*** Sanatorij na Lovčnem.** Tekom prihodnjega meseca bodo dovršena gradbena dela za sanatorij za tuberkulozne na Lovčnem. Ta novi sanatorij bo 1500 metrov nad morskjo gladino pri tako imenovanem Ivanovem Koritu. V sanatoriju bo petdeset postelj. Drug sanatorij za pljučne bolezni bo zgrajen prihodnje leto pri Učinku.

*** Iz uradnega lista.** Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 109. letišnji številki uredb o organizaciji higijske službe, pravilnik za državni veterinarski bakteriološki zavod v Ljubljani ter razglas o ukinitvi odbora službujočih farmacevtov. Odbor je obenem razrešen in prepovedano mu je vsako nadalnje delovanje. Izvedba likvidacije tega odbora je poverjena sanitetnemu referentu ljubljanske oblasti. Inventar se izroči v last lekarnarski zbornici.

Bogata izbira

ulstrov, razglanov, m'kačo in vsakih drugih oblačil dobite najceneje pri tvrdki

Davorin Bizjak

Ljubljana, Stari trg št. 8

*** Za slovenske delavce v Beogradu.** Kakor smo poročali so se slovenski delavci in nameščenci v Beogradu organizirali v kulturno društvo «Cankar». Predvsem hočejo ustanoviti slovensko knjižnico. Prosvetni odsek Delavske zbornice. Ljubljana, naproša vse, da darujejo dobre slovenske knjige za beografsko društvo «Cankar». Darovane knjige hvalježno sprejema Progradiške št. 2.

*** Mesto začasnega gozdnega čuvala** s prejemki služitelja 1., odnosno 2. skupine je razpisala direktka šum v Ljubljani. Prošnje naj se vložijo najkasneje do 20. novembra. Izprijevalo uradnega zdravnika mora potrditi, da je prosilec telesno zdrav in za službo gozdnega čuvala v goratih kraljih popolnoma sposoben in da mu je vid in sluh popolnoma normalni.

Na'modernejše damske obleče

srednjih in najfiniših kvalitet s krožbovino ali brez od Din 350 do 900. deklishe plaščke vseh velikosti od dveh let naprej

F. in I. Gorčar, Sv. Petra cesta 29
Oglejte si razstavo v izložbi!

Svetovna znamka Cendre de rose
Rouge mandarine Bourjois Paris.

Tvorilca
Cristien
Gottlieb
Weiner d. d.
Aurhammer
b) Aue

Zastopstvo: Alfred Krauser, Subotica

*** Živa baklja.** V Mostarju se je predvečernim 19 let stara Cvjeta Milanović po nepravilnosti polila z bencinom ki se je vnel in je nesrečna deklica planila iz kuhinje kot živa baklja. Domači so ji priskočili na pomoč, a bilo je prepozno, v težkih mukah je še istega dne podlegla groznim opeklinam.

ITO — zobna pasta najboljša!

*** Falzifikati dolarskih novčanic.** Generalni inspektor finančnega ministrstva razglasa, da se je pojavil nov falzifikat ameriške državne rezervne banke po 10 dolarjev. Novčani so slabo izdelane in jih je takoj spoznati za falzifikat. Lice porajene novčani je črno in zamazano, dočim je naličje jasno, a slabo tiskano.

*** Pobegnil je od doma neznan kam** Karl Goršek iz Kamnika. Fant je star 16 let, visoke, suhe postave, kostanjevih las, temnorjavih oči in zdravih zob. Običen je bil v črno obleko, pokrit z zelenim klobukom s peresom ali pa s čepico karirane barve. Pri sebi nosi čutico s še eno črno obleko. Njegov oče prosi oblasti in privatnike, da fantu zadržijo v roki do kakor tudi, če so ga samo kje videli, sporoče na njegov naslov: Rudolf Goršek pri tvrdki «Titane» Kamnik.

*** Preselitev odvetniške pisarne.** Dr. Hinko Schreiner, odvetnik v Kranju, je odvetniški zbornici v Ljubljani naznanil, da se v treh mesecih preseli s svojo pisarno v Slovenjgradec. Odvetni dr. Stanko Sajovic pa se iz Oornjega grada preseli v Kranj.

*** Pri poplenu arterij možganov in srca** se da z vsakdanjo rabo majhne količine narodne grenčice »Franz-Josef« doseči telesno izpraznenje brez hudega napora. Čenjeni klinični učitelji notranje medicine so celo pri enostransko ohromelih z vodo »Franz-Josef« dosegli še najboljši uspehe za očiščenje črevesa.

*** Težki pliš za plašče** Din 240 meter pri Jos. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21. 1590

*** Baržnaste plašče** kemično čisti, damske in moške obleke tudi samo lika tovarna Josip Reich.

*** Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOKU, Ljubljana, Stari trg 12. In Židovska ulica št. 4

*** Tkanina »Eternum«**, glavna zaloga za Jugoslavijo, pri J. Medved d. manufaktura. Ljubljana Tavčarjeva ulica št. 7.

*** Velika izbira volnenih topic poloverjev** vsakovrstnih bluz perila, kravati, vezanin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoča po izredno nizkih cenah. Ignacij Zargl, Ljubljana Sv. Petra cesta. 207

*** Drogertja Gregorič Sanitas, Prešernova** ulica 5, Ljubljana, javlja cenj. občinstvu, da je imela z reklamnim predvajanjem malih Pathe Baby projektorjev v izloženem oknu ogromen uspeh, opozorila je nase celo policijo, ki je žal nadalnje produkcije. zaradi motenja cestno-poličiskega reda (ovlra prometa) zabranila. Edin izhod je da si nabavi vsako malo kino aparat za Din 1300 in igra doma, kjer mu policija ne bo mogla do žvega. Izposojnina za en film tedensko Din 5.— 1598

16.

Kaj za god bi pili, jeli,
da vese o bi zapeli?
Cvček, jetne pa-tete
in seveda

(Dalje prih.)

Iz Ljubljane

*** Iz policijske službe.** V 4. skupino II. kategorije je preveden policijski nadzornik ljubljanske pol. direkcije Fran Zajdela, v 3. skupino III. kategorije so prevedeni policijski agentje v Ljubljani: Ivan Benedičič, Josip Luštek in Alojzij Taberner ter okoliški nadzornik Leopold Florijan, a v Mariboru agentje: Josip Grobina, Ivan Macarol, Jurij Smodej in Fran Bezjak.

*** Konzulat ČSR v Ljubljani** naznanja, da radi češkoslovaškega državnega praznika dne 28. oktobra t. l. ne bo sprejemal strank v uradnih zadevah.

*** Iz Most nam pišejo:** Pod naslovom »Grobja pred tovarno Jadran« se je »Slovenec« nedavno obregel ob lastnika, češ da mu »grobja« ni v ponos, ampak v spodotiko ljudem, lastnik naj bi zato »pokazal malo nobles in jo dal odstraniti. Dopsnik te »Slovenčeve« notice pa je prav slabo informiran, drugače ne bi fiskal krivcev, kjer jih ni. Lastnik je namreč pokazal že dovolj »nobles« s tem, da je ponudil občini ves dotični svet in ni zahteval nobene druge odškodnine, kakor da mu občina postavi ograjo in da za obč. revije 1000 Din kar bi znašalo skupaj kakih 1600 Din. Občinski svet pa je ta predlog odklonil, čeprav je poprej vedno zahteval, da se mora vrstni umakniti in napraviti tam prostor za hodnik. Lastnik se je pritožil na občinski odbor kot nadzorstveno oblast, a ta pritožbe kljub večkratnim urgencam noče rešiti, čeprav je poteklo že več mesecev. Ako misli županstvo, da bo lastnik dal občini svet brezplačno in napravil na lastne stroške hodnik, se zelo moti. Kdor je grobja napravil naj jo še popravi.

*** Redna skupščina in volitve Sveta** ljubljanske univerze. Po sklepu odbora seje SSU dne 20. oktobra t. l. se bo vršila redna skupščina na SSU dne 10. novembra t. l. v zbornični dvorani univ.ze ob 15. z dnevnim redom: 1.) otvoritev, 2.) čitanje zapisnika lamske skupščine, 3.) poročilo predsednika o delu SSU, 4.) poročilo načelnikov sekcij, 5.) poročilo o prvem kongresu studentskega saveza v Beogradu, 6.) poročilo o kongresu CIE v Rimu, 7.) poročilo revizorjev in absolutisti, 8.) semostoini predlogi, 9.) slučajnosti in 10.) volitve. — Volitve bodo v petek, 11. nov. t. l. v zbornični dvorani ob 14. do 18. — Vse, kar se tiče predlaganja samostojnih predlogov, kandidatnih list in imenovanja članov v volilno komisijo, je razvidno iz volilnega reda, ki je objavljen na deski Sveta v avli univerze.

*** Jadranši!** Danes ob 20. članski sešatek za določitev kandidatur v SSU. Prosim za polnoštevilno udeležbo. — Gd-bor.

*** Na Gradbeni rokodelski šoli v Ljubljani** se vrši vpisovanje pri ravnatelstvu Tehniške srednje šole ob 28. do 31. oktobra. V šolo se sprejemajo zidari, tesarji in kamnoseki. Šola ima tri razrede, ki trajajo po pet mesecev (od 1. novembra do 31. marca). Za sprejem v prvi razred se zahteva, da je učenec star najmanj 17 let, da je dovršil osnovno šolo, da se je izučil zidarске obrti, tesarske ali kamnoseške obrti in da napravi sprejemni izpit iz slovenščine (pisanje po narekovanju). V drugi (tretji) razred se sprejemajo učenci, ki so uspešno dovršili prvi (drugi) razred na tej šoli. Učenci vseh treh razredov se za sprejem lahko prijavijo pisмено. Novi učenci morajo priložiti priložiti krstni list, zadnje šolsko izprijevalo, učno izprijevalo in navrstveno izprijevalo, k sprejemnemu izpitu pa se morajo zgledati v ponedeljek 31. oktobra ob

10. Redni pouk se v vseh treh razredih prične v četrtek 3. novembra ob 8.

*** Trgovci in trgovski nameščenci!** Danes ob 8. zvečer v mali dvorani hotela Union prvo predavanje g. Vavpotiča o aranžiranju izložbi! Vstopnine ni! Odbor družva Merkur. 1600

*** Otvoritev predavanja v VII. sezoni društva »Soče«** v Ljubljani se bo vršilo 5. nov. 1927 v ljubljanskem dvoru. Člane, prijatelje in vse, ki se za naša predavanja zanimajo, uljudno vabimo, da se tudi v tej sezoni v obilnem številu udeležite naših lepih in podučnih predavanj. Ime g. predavatelja in temo za prvo predavanje naznanimo začetkom prihodnjega tedna. — Odbor.

*** Pri Sv. Križu in Sv. Krištofu** bodo v nedeljo člani društva Skrb za mladino nabirali za revno in bolešno deco. Ker društvo stremi za tem, da čim prej zgradi v Aleksandrovm nam že kupljeni parceli Dečji dom, upamo da noben obiskovalec pokopališča ne bo odklonil in bo dal vsaj 1 Din za deco. 1599

*** Kje se bo štel?** Za štetje obiskovalcev ljubljanskih pokopališč na prihodnji praznik vlada med občinstvom veliko zanimanje. Ta akcija pa bi bila nepopolna, če bi zalela samo pokopališče pri Sv. Križu. Zato se bo štetje vršilo tudi na pokopališčih pri Sv. Krištofu, na Viču in v Štepanji vasi. Rezultati bodo tem zanimivejši.

*** Ekspresni vlak** ustavi. V terek ponoči se je postavil na tržaško progo na Glincah neznan navihaneč, ki je mahal pred drvečim brzovlakom z rdečo lučjo. Vlakovodja, sluteč nevarnost je brzovlak ustavil. Zlikovec pa je med tem z rdečo lučjo že pobegnil in se skrivil v temo, nakar je vlakovodja, uvidelvi, da gre samo za drzno povalinsko šalo vožnjo nadaljeval. Drzneža zasleduje policija.

MATERE

rešite svoje hčerke! NA POMOČ je tisočeri obupni klic iz temne noči v velefilmu

TAJNOSTI ORIENTA

ali »Trgovina z devojkami«. Oglejte si prekrasne slike ob trgovini Stacur v Selenburgovi ulici! — Sodeluje atenska in carigradska policija!!

Jutri ob 9. uri zvečer premijera.

Telef. 2730. KINO »DVOR«.

*** Kdo bo sedaj kahal žganje?** Stavbenik Robert König, stanujoč v lastni vili v Marmontovi ulici št. 16. je v ponedeljek zjutraj opazil, da mu je zmanjkalo z dvorišča 850 Din vreden bakren kotel za kuhanje žganja. Tat je vzel samo kotel s pokrovom, dočim je bakrene cevi pustil na mestu. König je tatvino takoj javil policiji, ki je odredila preiskavo. Kotel so stražniki iskali tudi v bližnjih delavskih barakah, toda zaman. Kdo bo sedaj kahal v ukradenem kotlu žganje, ostane torej zaenkrat uganka.

OBLAČILA tvrdke J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova 12
so najboljše in najcenejše.

*** Tatvina cementa.** Zidarski mojster Ivan Kopitar stanujoč na Kralja Petra trgu št. 3. je prijavil, da so v ponedeljek ponoči vlomili neznan zlikovci v barako na prostoru stavbene zadruge »Bajtar« ter odnesli 9 vreč cementa, v vrednosti 250 Din. Poleg cementa so storilci vzeli tudi več praznih vreč in odelj.

*** Sumljiv prodajalec tobaka.** Pred trafik Marije Jeločnikove na Zableku št. 1. je v ponedeljek popoldne postajal neznan, slabo opravljen možki, stiskaloč pod pazduho večji zavoj. Slednjeg se je odločil in stopil v trafik, kjer je Jeločnikovi ponudil v nakup 6 do 9 škatel neretvanskega tobaka po 29 Din, dočim stane sicer škatla 30 Din. Ker ga je Jeločnikova »glačno zavrnila, se je možakar potuhnil in jo brzo odkuril. Ponudeni tobak izlajhaja brzokone iz vloga v Šiški.

*** Drobna policijska kronika.** Tatovi so se pričeli sedaj v pozni jeseni oskrbovati po svoji stari navadi zopet z obleko. Policija dobiva največ priljav glede tatvin obleke, ki jih krađejo umzoviči po tujih stanovanjih pa tudi po lokalih. Večkrat zjutraj so bile prijavljene kar tri tozadevne tatvine. Dalje je prejela policija še naslednje ovadbe: 1. poškodba tuje lastnine, 2. prestopka kaljenja nočnega mira, 1. prestopka nedostojnega vedenja, 1. izgred, 1. prestopka trpinčenja živali ter 9 prestopkov cestnega policijskega reda. V zapor je moral neki Lojze H. zaradi vlačugarstva, da pa se ni dolgočasil je prikrevsal za njim še krošnjar Stipo in Jože Trebušček, ki je nadlegoval v planen stanju pasante na ulicah. Dalje sta bili vlovleni tudi dve zrelji prički Ivanka ter Ana, ki sta zapeljavali razne moške.

*** Temeljito ga je okradla.** Na čuden način je prišel ob svojo priljago, obleko, oroče in celo ob gotovino tesarski pomočnik Ivan Valenko, stanujoč Pod Ježami št. 96. v Vodmatu. Včas, kadar je pogledal skozi odprto okno je zapazil, da ga iz okna nasprotno hiše redno opazuje neznan ženska. Informiral se je pozneje, kdo da je ta vneta opazovalka vsega njegovega početja ter izvedel, da se piše Mica N. Ko je prišel Valenko prednočnim domom je začuden in presenečen zapazil, da je v stanovanju vse razmetano in da mu je nekdo odnesel črn kovček, v katerem je imel več obleke, perila, nebroj tesarskega orodja ter okrog 100 Din gotovine. Okradenco je takoj šilja v glavo misel, da je bržčas opravila nečedni tatinski posel razvedna Mica. Skočil je takoj v njeno stanovanje, a je tam izvedel od ljudi, da je tudi ondi pobrala vse svoje cape in neznanokam izgnila.

*** Delavec okradel delavce.** Zidar Fr. Sever, stanujoč v skupnem stanovanju delavcev zidarskega mojstra Marinčiča na Glincah št. 15 je prijavil da je dne 25. t. m. njemu in njegovim tovarišem zmanjkalo

Samo pristne

Pyramidon
Tablete

jamčijo za kakovost in učinek. Pazite na tu naslikane originalne zavoje, ki varujejo pred ponaredbami in falzifikati.

več različne obleke, v skupni vrednosti okrog 1000 Din. Tatvino je izvršil neki bivši Marinčičev delavec Peter Z., ki sedaj zasleduje policija v mestu, kjer je zopet uslužben pri gradnji neke nove hiše.

Iz Celja

*** Oseba vest.** Ostavko na državno službo je podal g. Ervin Mejak, sodnik v Radečah. Posvetil se bo odvetniškemu poklicu in vstopi s 1. novembrom v pisarno dr. Antona Božiča, odvetnika v Celju. — Iz Celja odide g. dr. Ivan Stanovnik, odv. koncilient pri dr. Božiču.

*** Novo telefonsko omrežje.** Po celjskih ulicah polaga pošta uprava nov kabel, ki bo nadomeščal dosedanje telefonsko omrežje. S tem bo telefon precej izboljšan. Želeži bi bilo, da bi uvedli v Celju slične kakor v Ljubljani avtomatične telefonske aparate.

*** Šolska predstava v gledališču.** Danes zvečer se ponovi Milčinskega narodna pravljica »Mogočni prstan« kot šolska predstava. Začetek ob 18. Cene so zelo znižane: ložni sedeži po 8 Din, parterni sedeži 5 Din, galerijski sedeži 5 Din, stojišča 2 Din. — V nedeljo se ponovi »Mogočni prstan« kot ljudska predstava. Cene za nedeljsko predstavo so znižane za 25%, pri vseh prostorih.

*** Marinov večer** priredi v soboto dne 5. novembra »Orjuna« Gaberje v vseh gornjih prostorih celjskega Narodnega doma. Spored je zelo zanimiv in pester. Po končanem sporedu bo v veliki dvorani ples s prosto zabavo. Začetek ob 20. 1596

Iz Maribora

*** Nadležni agitatorji.** Maribor so preplavili klerikalni agitatorji, ki pobirajo pri obrtnikih glasovnice za volitve v TOI. Sini so bolj karizmatični, lesenske muhe. Komaj enega poženejo skozi vrata, že se prikaže drugi in še tretji. Prepričani smo, da se naša zavedni obrtniki tudi na ta način ne bodo dali oslepiti.

*** Ljudska univerza v Mariboru.** V petek, 28. t. m. ob 20. predava g. dr. Robida, specialist za duševne bolezni v Ljubljani, o »Duševnih boleznih«. V ponedeljek bo predaval g. Dobronič, komponist in profesor glasbe na zagrebškem konservatoriju o »Narodni ideji v domači in tuji glazbi«.

*** Leposlovne knjige,** v vseh jezikih dobro ohranjene in tudi znanstvene kupule »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu, Maribor.

*** Plesna sezona** je že davno pričela in je kaj živahna. Vse dvoranice so odane po večerih za plesne vaje raznih društev korporacij, šol in krožkov. Plešalo pri Gambrinusu, Puntigamu, v Nar. domu in skoro največ v dvorani klerikalne banke. Napovedani so že veliki plesi Jugoslovenske Matice, Planinski ples, Jugoslovenskih akademikov »Triglavov« slovenskih trgovcev in še cela vrsta drugih bo gotovo prišla za njimi. Plesalci tudi hvalijo letošnje novosti na polju plesne umetnosti.

Panika v avtobusu

Maribor, 26. oktobra
Minulo nedeljo so imeli pri Mariji Snežni ob meji veliko slavnost posvečenja novih zvonov, h kateri so pripeljali z avtobusom podčetnik Volkerja tudi godbenike katoliške omladine iz Maribora. V ponedeljek so se vračali veseli muzikanti z avtobusom nazaj. Na znani strmini okrajne ceste v Jarenjskem dolu, na tako zvanem Rajzmanovem bregu, kjer se je zgodilo že nebroj nesreč, pa je na vrhu klanca naenkrat odpovedal motor avtobusa in voz se je začel sukati zopet nazaj po bregu. Ker tudi zavora ni funkcionirala, je začel avtobus z vedno večjo brzino drveti po strmi in zaviti cesti.

Nastala je strašna panika v polnem vozu. Mladi fanti so krčali in vpili, v tem pa se je že tudi voz v polnem diru preukinil in potem še enkrat ter se tudi ves razbil. Potniki so obležali v prvem hipu med razvalinami avtobusa in čakali na rešilno postajo, ki je bila poklicana iz Maribora na pomoč. Čodnemu srečnemu naključju je pripisati, da ni bilo nobene smrtni žrtve. Več ali manj poškodovane muzikante in šoferja so štani rešilne postaje takoj na licu mesta obvezali ter jih nato prepeljali v Maribor.

Se nedavno je varnostna oblast poročala, da bo vsa javna vozila natančno preiskala, če so v dobrem stanju. Takšna stalna kontrola je pri današnjem živahnem avtomobilnem prometu v Mariboru zelo potrebna. Preiskava, ki jo bo sodišče gotovo uvedlo, bo dooznala, kdo je odzovoren za nesrečo. Okrajni zastop pa se bo menda vendarle tudi enkrat odločil, da preloži tisti nesrečni strmi breg. Čudno, da »Slovenec« o tej nesreči ni prav ničesar poročal. Zaradi dogodka je nastal še tudi spor med domačini in delom rešilne postaje, ki bo ravno tako končal pred sodiščem.

Spremembe voznega reda

Dne 1. novembra t. l. stopi na progi Ljubljana gl. kol.—Karlovac, Grosuplje—Kočevje, Trebnje—St. Janž na Dol. in Novo mesto—Straža—Toplice novi voznik red v Ljubljano. Po novem voznem redu bosta vozila med Ljubljano gl. kol. in Novim mestom dva potniška vlaka več, na ostalih progah pa ostane število potniških vlakov nespremenjeno.

Prvi vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7 uri 33 min. in prihaja v Karlovac ob 12 uri 30 min. Ta vlak ima zvezo na Kočevje, St. Janž na Dol. in Stražo—Toplice. Drugi vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 10 uri 50 min. ter vozi samo do Novega mesta — s prihodom ob 13 uri 24 min. Ta vlak nima zveze s Kočevjem in St. Janžem na Dol. Tretji vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 13 uri 18 min. z zvezo v Kočevje, St. Janž na Dol. in Stražo—Toplice in prihaja v Karlovac ob 18 uri 55 min. Četrty vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 18 uri 40 min. zvezo na Kočevje, St. Janž na Dol. in Stražo—Toplice ter vozi samo do Novega mesta, prihod ob 21 uri 20 min. Iz Novega mesta nadaljuje vožnjo naslednji dan ob 5 uri 1 min. in prihaja v Karlovac ob 7 uri 40 min.

V nasprotni smeri odhaja prvi vlak iz Novega mesta ob 4 uri 38 min. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 7 uri 15 min. brez zveze iz Straže—Toplice, St. Janža na Dol. in Kočevja. Drugi vlak odhaja iz Novega mesta ob 8 uri 50 min. in prihaja v Ljubljano ob 9 uri 8 min. zvezo iz Straže—Toplice, St. Janža na Dol. in Kočevja. Tretji vlak odhaja iz Novega mesta ob 9 uri 11 min. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 14.30 zvezo iz Straže—Toplice, St. Janža, na Dolenjskem in Kočevja. Četrty vlak odhaja iz Novega mesta ob 15. in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 20.20 zvezo iz Straže—Toplice, St. Janža in Kočevja. Iz Kamnika v Ljubljano vozi od 1. novembra dalje še en vlak z odhodom iz Kamnika ob 6.23 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 7.37; ravno tako iz Rakega z odhodom ob 13.35 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 14.53. Zato pa izostane prvi vlak z odhodom iz Rakega ob 4.45 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 5.49. Natančnejši vozniki redi so razvidni na postajah.

Iz Novega mesta

Ob priliki volitve župana občine Prečna pri Novem mestu 22. t. m. je bil izvoljen za župana g. Alojz Šali z naše gospodarske liste.

Na naslov cestnega odbora. Okrajna cesta proti Toplicam se nahaja v tako za nemarjenem stanju, da jo bo treba za težke tovare v najkrajšem času zapreti. Udrine so na nekaterih krajih globoke od 20—40 cm. Opozorjamo krajevni cestni odbor, naj stori svojo dolžnost in da cesto temeljito popravi. Po tej cesti se vrši največji promet, poleg tega pa je cestni odbor tudi že prejel denar za popravilo od oblastnega odbora.

Kmetijsko nadaljevalno šolo so otvorili pred kratkim v Smihelu in v St. Petru. Šola v Smihelu obiskuje 37 učencev, v St. Petru pa 61. Preteklo nedeljo so otvorili novo šolo v Zagradcu, kjer se je vpisalo 31 učencev. Veliko število učencev dokazuje, kako zelo so potrebne šole te vrste.

K poročilu o tragični smrti pokojnega Prvanja nam dodatno poročajo, da je ustrelil g. Blatnik prej, nego je prišel do njega g. Prvanja. G. Blatnik je peljal rajnega sam v kandijsko bolnico ter storil za nesrečno družino vse, kar je bilo v njegovi moči. Njegov možat nastop je vzbudil v Novem mestu splošno odobravanje.

Napad v Gotni vasi. Predvčerajšnji zvečer je več kmečkih fantov napadel dva gospoda iz Novega mesta, ki sta odšla v Gotno vas na sprehod. Fantje so zahtevali, da plačata za 10 litrov vina. Gospoda sta napadalcem s čudno zahtevo komaj ušla.

Iz Litije

Zadeva telefona v Smartnem. Več interesentov iz Smartna se je prijavilo disrekciji pošte v Ljubljani, da želo telefonsko napeljavo iz Litije in se na ta način sklopijo z ostalim telefonskim omrežjem. Pogojni direktorji pa so precej visoki; od Smarčanov zahteva 12.000 Din. Naši ljudje pa so pripravljani podpreti napeljavo le z 8.000 Din. Kot čujemo, dobi Smartno vendarle potrebno telefonsko zvezo.

Čajanka za sokolsko dečo. Včeraj popoldne je priredil Prosvetni odbor našega Sokola za moško in žensko dečo pogostitev. V lepo okrašeni dvorani so postregli vsem 60 malčkom s čajem in pecivom. Vsa prireditve se je izvedla v slovo deci rodino Rankljeve, ki odhaja v Kočevje. Vsi odhajajoči — 3 dečki in 3 deklice — so bili jako pridni in redni obiskovalci te vadnice. Po čajanki se je razvila prosta zabava. Lepo uspela prireditve se je končala s petjem sokolskih pesmi.

V Polici pri Litiji otvorili novo trgovino g. Mihael Omanen, trgovec v Višnji gori.

Nadležni psi. Skupina turistov, ki je šla na Sveto goro pri Litiji, je ovidala pristojni oblasti, da so jo nadlegovali med potjo na Roviški psi, ki pa niso imeli nagobčnika, kakor določa predpis za ves litijski srez, kjer je radi pojavov stekline razglašen strogi pasji kontamac. Zdravstvena in varnostna oblast sta izdali spo-

razumno odlok zagorskemu konjaču, da polovi in pobije vse pse v vseh Trna, Kalce in Roviše. Razume se, da samo one, ki se potepajo okrog, mesto da so privezane na vrvi z varnostnim nagobčnikom.

Gibanje našega delavstva. Naše delavstvo v «Narodni strokovni zvezi» kaže v zadnjem času velik napredek. Prireja redna predavanja, ki se vrše ob sobotah zvečer v restavraciji «Pošta». Dosedaj so imeli že več zdravniških predavanj; zadnje je bilo o francoski revoluciji. Gibanje našega delavstva, ki stremi za duševno izobrazbo svojega članstva, toplo pozdravljamo.

Iz Trbovelj

Skrajna surovost. Spomenik padlim Orjunašem je že nekaj dni pomazan s človeškim blatom. Kaj takega zamore storiti le popolnoma podivjan človek brez vsake srčne kulture, ki mu je čut pijetete do mrtvih popolnoma tuji. Kaj pomaga stremjenje po formalni izobrazbi, ako pa ostane srce prazno, surovo, V društvu več srčne izobrazbe!

Naše ceste. Ze ponovno smo opozarjali na kvarnost težkih tovornih avtomobilov za naše na novo popravljene ceste. Posledice se že kažejo. Po razmeroma kratkem deževju je začela poprej tako lepa cesta kazati rebra. Če bo šlo tako naprej, bo cesta do pomladi popolnoma uničena. Pritožbe so bile že odposlane na merodajno mesto, a se zdi, da vse nič ne pomaga. Če se že res ne morejo zabraniti vožnje s težkimi avtomobili, potem naj lastnikom nalože tako visok cestni davek, da bodo ceste lahko sproti popravljali in jih držali v dobrem stanju.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 25 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw), RIM (450 m 12 kw), DUNAJ (517 m 7 kw), DAVENTRY (492 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), MOSKVA (1450 m 6 kw).

Četrtek, 27. oktobra.

BERLIN 19.30: Resne in smešne strani reklame. (Predavanje.)

FRANKFURT 19.30: Prenos Händlove opere «Julij Cezar» iz gledališča v Darmstadtu.

LANGENBERG 19: Koncert. — 1. Trenckner: Varijacije in fuga na lastno temo za orkester. — 2. Pfitzner: Violinski koncert. — 3. Schumann: IV. simfonija v D-molu. Zgodbe o pobalnihčinah. Orkestralni koncert.

STUTTGART 20.15: G. Hauptmann: «Bobrov kožu», komedija.

PRAGA 19.30: Simfonični koncert. — 1. Křická: «Sinja ptica», uvertura. — 2. Weinberger: Preludij in fuga. — Plešni rondo. — 3. Bakala: Scherzo. — 4. Suk: Simfonija v E-duru, ap. 14.

LONDON 20.45: Koncert. — 1. Williams: Norfolkška rapsodija. — 2. Brahms: Tretja simfonija. — 3. R. Strauss: Junakovo življenje: simf. pesnitev.

RIM 20.45: Odločki iz Bellinijeve opere «Mesečina».

DUNAJ 20.10: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — 1. Mendelssohn: «Al-kalija»; uvertura. — 2. Mozart: Andante za flavto. — 3. Beethoven: Violinski koncert. — 4. Niels W. Gade: Hči ubežnega kralja, za soliste, zbor in orkester.

DAVENTRY 23.15: Koncert Massenotovih skladb.

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert češke glasbe.

MOSKVA 19.55: Prenos iz Velike opere v Moskvi.

Petek, 28. oktobra.

BERLIN 21: Komorna glasba. — 1. Haydn: Godalni kvartet, op. 77, št. 2. — 2. Brahms: Klarinetki kvintet, op. 115. Večerni koncert.

FRANKFURT 20: Koncert orkestra in solistov. Zabaven večer.

STUTTGART 20: Program iz Frankfurta.

PRAGA 19.30: Smetana: «Moja domovina». Simfonična pesnitev.

LONDON 21: «Ali sva si edina?». Diskusija med B. Shawom in Chestertonom.

RIM 20.45: Koncert italijanske glasbe.

DAVENTRY 21: Koncert francoske glasbe.

1. Lalo: «Le roi d'Ys»; uvertura. — 2. Franck: Simfonična medigra. — 3. Pjérné: Baskiška rapsodija. — 4. Ravel: Zalogostniki za otrokom. — 5. Pesmi. — 6. Rabaud: Nočni sprevod. — 7. Dupont: Burka o čeburi. — 8. Saint — Saens: Herkulova mladost. — 9. Chabrier: Španska rapsodija.

VARŠAVA 20.15: Prenos koncerta iz filharmonije.

MOSKVA 20.30: Večerni koncert.

Sobota, 29. oktobra.

BERLIN 20.30: Orkestralni koncert.

FRANKFURT 20.15: O. Ernst: «Vzgojitelj Lanovec»; veseloigra.

LANGENBERG 20.30: Zabaven večer.

STUTTGART 20: Koncert komorne glasbe, orkestra in solistov.

PRAGA 19: Mozart: «Don Juan». (Prenos iz Stavovskega gledališča v Pragi.)

LONDON 20.15: Haydnove klavirske sonate.

RIM 20.30: Prenos iz gledališča.

DUNAJ 19.45: Nestroy: «Stanovanje se od-da». Burka s petjem v 3 dejanjih.

DAVENTRY 19.45: Poljudni koncert orkestra in solistov.

VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

MOSKVA 20.35: Poljudni koncert orkestra in solistov.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 26. oktobra 1927

Višina barometra 808,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Padavine
— praznovani —						
Ljubljana	...	711	34	100	mirno	megla
Maribor	...	709,8	70	84	SW 8	0
Zagreb	...	770,4	50	98	S 2	0
Beograd	...	771,6	70	91	mirno	0
Sarajevo	...	771,8	20	99	mirno	0
Skopje	...	79,6	80	92	mirno	3
Dubrovnik	...	75,5	150	21	m. no	0
Split	...	76,1	130	48	NE 10	0
Praga	...	765,8	130	—	SW 4	7

Solnce vzhaja ob 6.29, zahaja ob 16.58, Luna vzhaja ob 7.05, zahaja ob 17.31.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 13,2 C, najnižja 2,8 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma jasno, toplo, južozapadni vetrovi. Trišurna vremenska napoved za četrtek: Nejnižni vetrovi, nebo večinoma jasno; temperatura od 10 do 16 stopinj. Morje mirno.

Šah

Najdaljši remis v Buenos Airesih

Buenos Aires, 26. oktobra (lo). Dvajseta partija dvomatcha Capablanca—Aljehin se je po 73 potezah končala remis. Stanje je še vedno 3:2 za Aljehina, dočim se je 15 partij končalo remis.

X. partija Capablanca - Aljehin

Igrano 7. oktobra v Buenos Airesu.

Beli: dr. Aljehin.	Črni: Capablanca.
1. d2—d4	Sg3—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	d7—d5
4. Lc1—g5	Sb8—d7
5. e2—e3	Lf8—e7
6. Sg1—f3	0—0
7. Dd1—c2	c7—c5
8. c4×d5	Sf6×d5
9. Sc3×d5	e6×d6
10. Lg5×e7	Dd8×e7
11. Lf1—d3	g7—g6
12. d4×c5	Sd7×c5
13. Ta1—c1	Sc5×d3
14. Dc2×d3	Lc8—f5
15. Dd3—d4	Ff5—e4
16. 0—0	Lc4×f3
17. g2×f3	De7—g5+
18. Kg1—h1	Dg5—f5
19. Kh1—g2	Df5—g5+
20. Kg2—h1	Dg5—f5

Remis radi ponovitve potez.

Sport

Državno prvenstvo v hazeni

Nasprotnika — samo prvaka ZHP in LHP?

Ze v nedeljo 30. t. m. se mora odločiti državno prvenstvo v hazeni. Kljub intenzivnemu prizadevanju hazenskega saveza so ostale razmere v beograjskem podsavezu tako neurejene, da še do danes ni oficijelno ugotovljeno kdo je prvak podsaveza. Valed tega je bil savez primoran izločiti prvaka BHP iz letošnjega tekmovanja za državno prvenstvo, tako da si bosta končno stala nasproti le prvaka Zagreba in Ljubljane t. j. Concordia in Ilirija.

Ta edina tekma bo torej določila državnega prvaka v hazeni za l. 1927. Brez dvoma je, da je prizadevanje saveza za odigranje državnih prvenstvenih tekem s tem rezultatom doseglo le polovični uspeh. Na drugi strani pa zasluži odločna gesta saveza, ki se ni dal terorizirati z različnimi vestmi po beograjskih in zagrebških listih, za spoštovanje obstoječih pravil in uveljavljanje svoje avtoritete, polno priznanje. Brez discipline ni — sporta!

Če tekmo današnjega dneva ne dospe kakršnokoli oficijelno poročilo BHP, bo večerna seja JHS definitivno določila termin in ostale podrobnosti državne prvenstvene tekme med družinama zagrebške Concordije in ljubljanske Ilirije. Tekma bo nudila prvotreden sport in vzbujala z ozirom na njen pomen splošno zanimanje.

Prvenstvene tekme 30. t. m. (Službeno iz LNP). — V nedeljo, 30. t. m., se bodo odigrale v V. kolu prvenstvenih tekem predvidoma sledeče tekme: Slovan: Primorje, Slovan rez.: Primorje rez., Ilirija rez.: Jadran rez., Krakovo: Svoboda, Panonija: Reka. Tekma Ilirija: Jadran bo z ozirom na finale državnega hazenskega prvenstva najbrže odgojena na kasnejši termin.

Naša nogometna reprezentanca, ki je včeraj dopoldne odpotovala v Prago, je bila vsled odpovedi Cindrića in Luburića deloma spremenjena. Napadalna vrsta bo potemtakem postavljena sledeče: Marjanović, Bentčić, Jovanović, Bonacić II, Giller. Kot rezerve potujejo Sifš, Perška in Petrovič. Moštvo spremljata savez. kap. dr. Pendaković in blagajnik JNS Zangl. Tekmo, ki se vrši jutri na igrišču Sparte, bo sodil sposoben dunajski sodnik g. Braun. Naše moštvo čaka topot težka naloga.

BSK na Grškem. Prvo tekmo na svoji turneji po Grški je beograjski Sportklub odločil v svojo korist. Igral je s PAOK iz Soluna in zmagal s 4:3 (2:0). Nasprotnik se imenuje s polnim imenom: Pantasaloni kis Atletikos Omilos Konstantinopoleos... t. j. atletski klub grških beguncev iz Carigrada. BSK je bil v večji premoči kot kaže rezultat.

Miss Glettze, ki je nedavno preplavalala Rokavski zaliv je vsled nesportskega čina svoje naslednice zdravnice Loganove — ki je, kakor znano, potegnila s svojim rekordom preko Kanala ves sportski svet za nos — hotela ponovno preplavati. Temperatura vode je znašala samo 10 stopinj. Sprva je bilo — morje mirno, pozneje pa je morala Glettzejeva po 10 urah plavanja in le 8 km oddaljena od angleške obale vsled onemoglosti opustiti svojo namero. Njen čin je vsekakor vreden vsega občudovanja!

Se enkrat — Tunney: Dempsey. Kakor poroča dunajski «Sporttagblatt» iz Newyorka, je izjavil svetovni prvak v boksu Tunney, da je pripravljeno ponovno nastopiti proti Dempseyu, ki ga vsi smatrajo za moralnega zmagovalca v zadnjem boju. Match naj bi trajal 15 in ne samo 10 kol.

O IX. Olimpijadi. Po vseh sportnih srečanjih se pričenaajo mrzlične priprave za nastop na IX. Olimpijadi v St. Moritzu ozir. Amsterdamu. Največ posla ima seveda nizozemski olimpijski odbor, ki mora izvesti svo organizacijo te ogromne prireditve. — Olimpijski stadion se gradi z veliko naglico; poleg njega gradijo tudi plavalni stadion, ki bo imel prostora za najmanj 1000 ljudi. — Tekališče je odlično je treba na progi 400 m teči samo z enim zavojem, dočim se bo lahko tek na 200 m vršil skoraj na popolnoma ravni progi. — Češkoslovanska bo na Olimpijadi zastopana zelo številno. Po dosedanjih dispozicijah bo sodelovalo osem Sokolov in dve rezervi, 18 Sokolov in dve rezervi, 6 lahkoatletov, 6 rokoborcev, 6 težkoatletov v dvigjanju, 8 kolesarjev, 12 vojaških jahačev, 3 atleti za moderni petboj, 17 plavačev, dalje veslači, tenisistralci itd., ali skupaj okoli 150 sportnikov. — Vožnja v Amsterdam bo zelo ugodna. Udeležencem in zastopnikom časopisja so zagisurani razni popusti.

Sk Ilirija, nogometna sekcija. — Danes v četrtek ob 16. uri trening na dva gola za I. moštvo in rezervo. — V soboto, 29. t. m. ob 18.30 važen sestanek I. skupine v klubski sobi v kavarni «Evropa»; obenem seja sekciješkega načelstva. — Načelnik.

Negovane lase

lahko ima vsaka dama, ako za nje pravilno skrbi. Svilenskasti, fini, kodrasti, mehki lasje zapravo dajo pravi izražaj obličju.

Elida Shampoo napravi lase mehke kot svila in jim daje decentno vonjavo. Gosta pena odpravlja vsako nesnago. To sredstvo kljubuje prhaju in izpadanju las. Brez vseh škodljivih primesi.

Uporabljajte za negovanje las — samo

ELIDA SHAMPOO

Dopisi

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo pripravila za nedeljo dne 6. novembra vzporedne narodne igre s petjem «Rokovnjači», združene z ljudsko veselico in plesom. Vabimo občinstvo in vsa sosedna društva, da se v obilnem številu udeležijo te prireditve.

VIC V nedeljo, dne 30. oktobra gostujejo Sentjakobčani iz Ljubljane s tridejan-skim komedijo «Lokalna železnica» v tukajšnjem Sokolskem domu. S to igro so dosegli na svojem odru velik uspeh. Igra je izredno zabavna. Predstava se prične ob 20. uri.

SLOVENJGRAD. Načelnica sokolskega društva v Slovenjgradu, sestra Vida Ivančeva se je vrnila te dni s I. enomesnega prednjačnega tečaja JSS za članice, ki ga je priredil JSS na Taboru v Ljubljani. Sestra Ivančeva, ki je položila 13. marca t. l. društveni prednjački izpit z odličnim uspehom, le napravila koncem tečaja še savezni prednjački izpit in si pridobila kvalifikacijo savezne prednjačice. Ker je s Ivančeva med prvimi štirimi Sokolci, ki so si doslej v Jugoslaviji pridobile slično usposobljenost na podlagi strogega izpita pred savezno izpitno komisijo, je upravičen ponos, s katerim pozdravlja sokolsko društvo v Slovenjgradu in sokolska župan mariborska svojo vrlo članico, ki je takoj po prihodu iz Ljubljane zopet prevzela vodstvo ženskih oddelkov slovenjgraškega sokolskega društva. Čestitati pa moramo tudi staršem onih deklic, ki obiskujejo meščansko šolo v Slovenjgradu. Kot učiteljica meščanske šole vodi namreč s. Ivančeva tudi prevažno telesno vzgojo deklic na tem zavodu.

HRUSICA PRI JESENICAH. Preteklo nedeljo je društvo «Golica» vzporedilo veseloigro «Babilon». Veselilo nas je, da goji «Golice» poleg petja tudi dramatik. Igra je kljub raznim neprilikam zadovoljivo uspela. Žal, da je bila izgovarjava nekaterih igralcev prethita in mestoma monotona. Uspeh bi bil še večji, če bi se razni prizori vršili v hitrejšem tempu, kar je neprecenljivo.

važnosti posebno za burke. Med odmori je igral «Mandolinski klub», ki bi bil sposoben tudi za samostojne nastope. «Golice» želimo obilo napredka od igre do igre!

CERNICA. SK Slivnica v Cernici je ustanovil šahovsko sekcijo. Vse one ki jih šah zanima, a doslej še niso člani, prosimo, da priglasijo svoj vstop ter pomnože naše vrste. Prijave sprejema tajnik SK Slivnice.

MODRIČ PRI LAŠKEM. Gospodarstvo občine Marja-gradec, ki je docela v klerikalnih rokah, je v škodo nas kmeto. Lanskodrževje nam je zelo ruširalo posestva in pota. Mesto travnikov imamo plazovje. Zaradi podpore, oziroma odškodnine in od-pisa davkov smo se obrnili na tajnika Pod-reberskega in župana. Zadevo sta imela proučiti odbornika Martin Flis in Ivan Dež-lak. Kljub našim urgencam pa so bile naše prošnje zaman. Čeprav plačujemo sedaj za plazovje mnogo več davkov kakor prej za njive in travnike, se naši klerikalni kolovodje ne brigajo za naše potrebe. Čemu plačujemo davke? Ali samo za visoke plače klerikalnih funkcionarjev, ki sedijo v naših gospodarskih institucijah (dr. Godyn-čič prejema kot gerent okrajnega zastopa 2500 Din mesečne plače), ali za izboljšanje gospodarskih razmer nas kmetov davkopla-čevalcev? S klerikalci moramo pri prihod-nih volitvah temeljito obračunati. — Pri-zadeti davkoplačevalci

NOGAVICE Z ŽIGOM

KIJUČ

so najboljše, najtrajnejše in zato naicenejše.

Iz življenja in sveta

Marcelin Berthelot,

sloviti francoski kemik in dobrotnik človeštva, čigar stoletnico rojstva pravkar proslavljajo po vsem kulturnem svetu.

Smrt brata angleške kraljice

V Londonu je v 60. letu umrl mark Adolf Cambridgeski, brat angleške kraljice Marije.

Pokojnika so poznali pod imenom vojvode Tetskega. Posvetil se je vojaški karijeri ter je bil pet let angleški vojaški ataše na Dunaju, kjer je učakal za Bosno in Hercegovino usodno leto 1908. Njegov ded je bil vojvoda Aleksander Württenberski, avstrijski kavalerski general. Imel je za ženo grofico Erhedöyo, kateri je avstrijska vlada podelila naslov grofice Hohensteinske. Sin te grofice je bil v 50. letih avstrijski gardni oficir ter je l. 1863. dobil pravico nositi naslov kneza Tetskega. Poročil se je z neko angleško princeso in njegova prva hči je sedanja angleška kraljica.

Bog Ljening

Sovjeti so v svojem raju Boga nadomestili z Ljeningom. In da dokažejo šolarjem, da starega boga ni več in da ima vso moč le Ljening, so boljše učitelji pogodili zelo preprosto proceduro, ki naj mladini za vse večne čase vcepi v glavo njihov edino zveličavni nauk.

Tako-le ravnavajo sovjetski učitelji. Učence postavijo pred kip ali pa pred portret apostola komunizma in jih pozovejo, da izgovore sledeče besede: »Bog, daj nam bonbonov!« Seveda jim Bog ne da sladkarij. Toda potem morajo učenci prositi Ljeninga. In zgodi se čudež: Ljening natrese učencem sladkarij polna prgišča, seveda preko učitelja...

Na potih pračloveka

V letih 1920., 1923. in 1925. je obiskala Mongolijo in njene puščave ameriška znanstvena ekspedicija pod vodstvom Roya Chapmana Andrews. Na pot jo je poslal ameriški prirodoslovni muzej. Odkritja ekspedicije so po povratku v domovino izzvala nepopisno senzacijo, kajti raznesel se je glas, da so člani ekspedicije našli na 10 milijonov let staro jajce dinosavra ter na velika skladišča kosti dinosavrov in titanoterijev. Kraj, kjer je ekspedicija našla jajca, leži približno 50 km od Altajskega gorovja v nekaki kotlini. Člani ekspedicije so razpeli svoje šotore, Andrews pa je v ta namen dodelen članom ukazal, naj gredo nemudoma na delo. Začeli so raziskovati okamenine in preden je minula ura, je prišel v taborišče član ekspedicije Albert Jansonson. Bil je zelo razburjen in je povedal, da je našel veliko belo lobanjo. Kmalu za njim je prišel drugi profesor, ki je poročal, da je našel na celotno dinosavrovo glavo. Največje iznenadenje pa je šele sledilo. George Olsen je namreč čez nekaj dni javil glavnemu stanu ekspedicije, da je odkril fosilna dinosavrova jajca. Prof. Andrews se mu je smejal, vendar pa se je dal prepovoriti, da je v spremstvu nekaterih članov ekspedicije odšel z njim na kraj najdbe.

Prišedši na mesto so člani ekspedicije videli, da je zadeva čisto resna. Dvomljivo je sicer bilo, če so se dinosavri rodili iz jajca, toda ker se potomci dinosavrov vrste kote iz jajec, je verjetno, da so tudi te orjaške jajce legle jajca, iz katerih so zlezli mladiči na svetlo.

Vprašanje, ali potekajo jajca od dinosavra ali od kake druge živali, je bilo sprva dvomljivo posebno zaradi tega, ker so dosedanje ekspedicije pač našle okostja in lobanje dinosavrov, nikoli pa ne njihovih jajec. Jajca so bila podolgovate oblike in iz tega so začeli učenci sklepati, da izvirajo od velikih reptilov. Poleg tega so našli v bližini teh jajc velikanska ležišča dinosavrovih kosti in lobanj. Tri jajca so bila zakopana v pesku, nekatera pa so deloma ležala na prostem.

Učenci sodijo, da so samice dinosavrov znesle svoja jajca v mehak pesek ter so jih potem pokrile z drobnimi plastjo zemlje. Ostalo delo so opravili vetrovi in nalihi. Jajca so kakih 25 cm dolga in 20 cm široka. Lupine so dobro ohranjene, pri nekaterih jajcih celo nedotaknjene. Skozi razpoke, ki so nastale

le pač zaradi vremenskih izprememb, je v jajčasto lupino prodrl pesek. To je povzročilo, da je notranost dinosavrovih jajec še danes trda in čvrsta kakor pesčenik.

Po sodbi članov Andrewsove ekspedicije so dinosavrova jajca stara vsaj 10 milijonov let. Redke eksemplarije so

Američani odnesli s seboj v Ameriko. S posebnimi aparati so Američani ugotovili, da se nahaja v dveh jajcih zarodek prazivali. Linije okostja so bile čisto jasno vidne. Ekspedicija je spravila skupaj nad pet ton plena in je iz Mongolije prinesla 70 dinosavrovih lobanj, 14 kompletnih okostij in 25 jajec.

Doba nebotičnikov

Ameriški arhitekti hočejo graditi stavbe, ki bodo imele do 200 nadstropij!

Predstavljajte si to sliko:

Ogromno mesto samih nebotičnih velikanov. Hiše, razsežnih dimenzij na podnožju, se k vrhu bolj in bolj zožujejo nalik piramidam. Toda niti Keops sam si pač nikdar ni domišljal, da bo njegovo grobišče tako neznatno napram tem newyorškim kolosom s sto, sto dvajset, sto petdeset, nemara celo dve sto nadstropij. Vsakih dvajset nadstropij se tloris skrči da dá prostora neizmernim terasam, posajenim z drevjem in cvetjem. In tam, na terasah, boš opazal meščane utrjene od težkega dela lagotno zleknjene na divanih, ki bodo iz višine, nekaj stotin metrov pokojno motrili sonce, izginjajoče na obzorju. Tam bodo prirejani v svežem zraku sportni prostori za gojenje telesne kulture in zelene trate za solnčne kopeli. Tudi za majhne aerodrome bo dovolj prostora. Ropot velemestnega vrvenja ne bo prodrl v te nebesne višave; živel boš lahko v pokoji sredi jasnega zračnega morja, obdan vse naokoli od nedogledne fantastične pokrajine. Če se ti bo zahotelo posetiti prijatelje v sosedni hiši, ti ne bo treba iti dol na cesto, nego se boš poslužil mostov, ki bodo spajali posamezne terase.

Dejal boš, da sanjaš, ali pa da čitaš futuristični roman iz leta 3000 po Kristusu.

O, ne! Slika, ki smo jo podali, je povsem realen in točno izdelan načrt newyorških poslovnih ljudi in arhitektov. Zasnovali so ga, ker jim stanovanjsko vprašanje največje mesta zadaja težke brige. Treba pomisliti, da je Newyork v sto letih prehitel vsa evropska mesta in se je bat. da ne bo minilo niti par desetletij, ko bo to mesto pretesno in premahno za milijone ljudi, ki se v vedno večjem številu naseljujejo v njem.

Pogrešeno je misliti, pravijo ti »futaristi«, da se mesto po vzgledu Londona lahko širi le v horizontalnih dimenzijah. To niti ni praktično: kadar gredo nameščenci v službo ali se vračajo z dela domov, izgube tako mnogo časa s prevozom. In zato se mora moderno mesto širiti le v višino. Bodoči nebotičniki bodo imeli urade v spodnjih, stanovanja pa v višjih nadstropjih, kjer je zrak čistejši in večja svetloba.

Tobak – vir arzenika

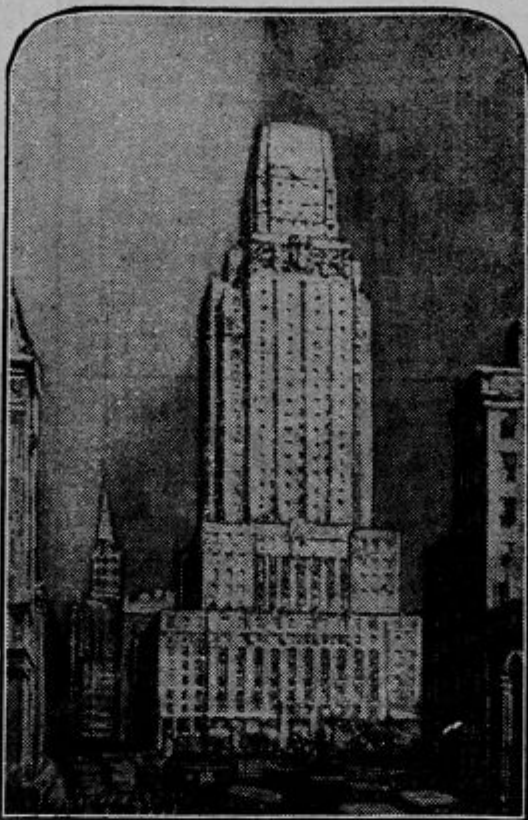
Ameriški kemik, R. E. Remington, je nedavno objavil spis o doslej neznanem viru arzenika v človeškem telesu. Ta možni vir bi bil tobak. Učenjak je preiskal številne vzorce duhana za kajno in za čikanje po Marševi mikrometodi ter ugotovil 6 do 30 milijonov mišnice v posameznih primerkih. Nekako polovico tega strupa je v dimu kadilnega duhana, oziroma pri čikanju je polovica strupa raztopljiva v vodi. Potemtakem bi se pri hujših kadilcih utegnila zaslediti znatna količina arzenika v staniču. Vrše se preiskave, je-li res tako. Za pravno medicino bi bila stvar velikega pomena, seveda tudi za zdravilstvo vobče in za fiziologijo. V tobaku nahajamo torej veliko več arzenika, nego ga smejo vsebovati živila. Če torej zdravniško-pravna raziskava dožene prebitek arzenika, bo treba vsakekor presoditi, ali ta presežek ne prihaja iz čezmernega pušenja.

Sleparski princ

Prošlo soboto je bila v Pragi izvršena senzacionalna aretacija. Policijski organi so prišli v hotel »Passage« ter so zahtevali, da se jim izroči princ Edmund Schwarzenberg. Aretiran je bil na zahtevo National Cache Register Company.

Aretirani princ je letos star 30 let ter je brat princeze Ane Schwarzenbergove, s katero sta se materi rodila kot dvojčka. Svoječas se je princ oženil s koristno nemškega deželnega gledališča v Pragi, hčerjo neke vdove po železniškem uradniku ki se je pisala Pour. Zakon ni bil srečen. Ko se je zakončema rodil otrok, se je princ ločil in je za ženo deponiral pri neki banki pet milijonov Kč gotovine. Storil je to na zelo prebrisan način. Dvignil je obresti svoje vloge za dve leti naprej in je tako mladi materi onemogočil podporo.

Kmalu nato se je začel pečati s prodajanjem blagin. Naročil je 10 bla-

Zdi se, da gradnja takih nebotičnikov ni več zgolj v stadiju fantastičnih načrtov. V neki gospodski četrti Newyorka so malone že dovršili nebotičnik s 37 nadstropij, ki ga grade po gornjih propozicijah, t. j. v obliki piramide. V višini ulice in neposredno nad njo bodo namestili zaloge za blago, za njimi urade, banke in skladišča; še više, počenši s tri in dvajsetim nadstropjem bodo udobna, luksurijsno opremljena stanovanja, obdana s terasami, kjer bodo najemniki imeli vrtove in parke in bodo lahko uživali pogled na mesto iz pičije perspektive.

Gotovo je, da bodo temu poskusu kmalu sledili novi. In tako najbrž ni več daleč dan, ko bo vsa newyorška city eno samo neprekinjeno morje orjaških hiš in vsaka teh hiš bo mestec zase. Newyorčani bodo takrat lahko prebili po cele tedne in mesece v zračnih višavah, ne da bi jim bilo treba stopiti na zemljo. Zakaj tam gori bodo imeli vsega, kar jim bo potrebno za življenje in razvedril: imeli bodo stanovanje, urad, restavran, vrt in če treba tudi gledališče in kino in varijete.

gajn pri neki tvrdki v Budjevacih in je podpisal 10 menic. Tvrdka mu je zapupala in Schwarzenberg je res poslal po naročene blaginje, prodal jih je pa takoj naprej pod istimi pogoji kakor jih je kupil.

Stvar je izzvala v Pragi velikanski družaben škandal in govori se, da je rodbina princa Schwarzenberga pripravljena poravnati nastalo škodo, samo da se izogne razumljivim družabnim neprijetnostim.

Zapisal je svojo dušo hudiču

Barcelona je znano revolucionarno mesto sicer zelo pobožne Španije. Nedavno je v tem mestu umrl bogat meščan don Francisco Masileria. Ko so razpečali njegov testament in so prebrali volila njegove poslednje volje, so prišli tudi do stavka, ki veli, da zapuščina don Francisco svojo dušo hudiču. Družina je energično protestirala proti temu pasusu in je zahtevala od sodišča, da se v oporoki zbrisejo vsa mesta, ki se nanašajo na kralja črnega podzemlja.

Pasus, zaradi katerega je izbruhnil prepir, pa se glasi takole:

»Svojo dušo zapuščam hudiču, če se je hoče polakomniti in če je dovolj ostroumen, da jo lahko ugrabi. Če se mu pa to ne posreči, bom storil vse, da omogočim svoji duši povratek v nirvano, od koder je prišla v moje telo.«

Določilo glede telesnih ostankov pa slove:

»Preden pokopljem moje truplo, naj ga ovijem v seno in slamo. Prepeljejo naj ga na kmete, kjer leži moje posestvo. Pogrebem pa naj bo samo eden. Ta naj sedi na vozu in naj poganja konja. Ko pride na cilj, naj se ustavi, naj izkoplje grob in naj položi vanj rakev.«

Na koncu stoji še pripomba, da se mora zgoditi vse natančno tako, kakor določa oporoka, v nasprotnem primeru pa pooblašča sodišče, da oporoko razveljavi.

× Katastrofalni potres v Tihem oceanu. Potresna postaja v San Franciscu je 24. t. m. zabeležila katastrofalni potres, katerega ognjišče leži v Tihem oceanu in je oddaljeno kakih 1000 milj od mehiške obale. Potres so registrirale vse večje ameriške seizmografske postaje. Sunki so bili tako močni, da so se ponekod igle radi močnih tresljajev zlomile. Kabelska mreža, ki jo upravlja newyorška kabelska družba, pa je, vsaj kolikor se da doslej ugotoviti, nepo-

škodovana. Glede mesta, kjer je bil potres, si potresoslovci še niso na jasnem. Nekateri menijo, da je bil tipičen morski potres in da je bilo njegovo ognjišče v Karaibskem morju pri Antihih. Parniki, ki so se nahajali ob času potresa na odprtem morju, še niso prispeli v luke in zato še ni mogoče kontrolirati, kak je bil učinek katastrofe na odprtih vodah.

× Koliko narodov živi v Rusiji. Akademija znanosti v Leningradu je izdala statistiko, po kateri šteje Rusija 165 različnih narodov. Od teh jih je le 14, ki štejejo nad milijon duš, šestdeset narodov pa ima manj od 10.000 ljudi. Največ štejejo Velikorosi, Ukrajinci in Malorusi: 99 milijonov. Med drugimi narodi je omeniti neko pleme, ki ne dosega niti 100 duš.

× Nov Fordov avtomobilski tip. Lastništvo Fordovih tvornic je te dni izročilo prometu prvi tip novega Fordovega avtomobilskega vozila. Tvornica ima še sedaj naročil za 375.000 komadov. V kratkem bo delazmožnost podjetja toliko, da pojde dnevno iz tvornice 11.000 avtomobilov, med tem ko jih sedaj izdelajo »komaj« po 8000 na dan.

× Ameriški polet Charlesa Lindbergha. Polkovnik Charles Lindbergh je pred kratkim priredil propagandni polet v prid ameriškem zračnemu brodogojstvu. Preletel je ob tej priliki 22.350 milj ter je obiskal 82 mest. Njegove govore je poslušalo 30 milijonov Američanov.

Naši onstran granic

Kako fašistična Italija ropala naše narodno imetje

»La Gazzetta Ufficiale« je objavila 20. t. m. kr. odlok od 16. septembra 1927. št. 1851., s katerim se po predlogu ministrskega predsednika, državnega tajnika in ministra za notranje stvari »Djačko pripomočno društvo« (»Djačko pripomočno društvo«) v Pazinu proglašajo za javno dobrodelno institucijo v smislu čl. 1. zakona od 17. julija 1890., št. 6972, namen, v katerega naj bi se uporabljalo društveno imetje, se izpreminja v toliko, da se ustanove študentske in se uprava imetja izroča društvu »Congregazione di Curita« (»Dobrodelni kongregaciji«) v Pazinu.

Ko se je leta 1899. otvorila v Pazinu hrvaška gimnazija se je obenem po prizadevanju istrskih rodoljubov ustanovilo »Djačko pripomočno društvo«, kateremu je bil namen, da podpira uhožno istrsko narodno mladino in ji omogoča nauke. Lahko se reče, da je več kot devetdeset odstotkov istrskega narodnega dištva uživalo podporo tega društva.

S časom se je začelo misliti na zgradbo dijaškega konvikta. Prav posebno je deloval na to pokojni krški škof dr. Anton Mahnič, ki je pridobil za ta načrt tudi tržaško-koprskega škofa. Zemljišče je dalo »Djačko pripomočno društvo«, krška škofija je prispevala okoli 300.000 kron tržaško-koprska pa okoli 120.000 kron, pa se je potem leta 1913. začel zidati v Pazinu »Djački dom«. Tik pred izbruhom svetovne vojne l. 1914. je bilo veliko, zelo solidno, v vsakem pogledu kar najmoderneje, vse zdravstvene predpise upoštevaloje poslopje že pod streho. Vojna je preprečila dovršitev dela.

Italijanska vlada je zaprla in vobče popolnoma zadržala hrvaško gimnazijo. »Djačko pripomočno društvo« je še obstajalo, ali ni več poslovalo in stavba je ostala, kakor je bila. Medtem je tudi prišla razmejitev med Jugoslavijo in Italijo in otok Krk je s sedežem svoje škofije v Krku prišel pod Jugoslavijo.

Italijani so ponovno skušali pridobiti »Djački dom« potom nakupa in končno celo potom razglavstve. Ponudbe so bile tako nizke, da so bile naravnost nesprejemljive. Največ se je menda ponujalo 600.000 lir, kar bi ne bilo niti četrtnine resnične vrednosti. Če se namreč predvidi, da bi onih 428 tisoč kron predvojnega zlate vrednosti (428 tisoč zlatih lir), brez vrednosti zemljišča, znašalo lani, ko se vsrila zadnja pogajanja nad dva milijona papirnatih lir je lahko umljivo, da ni moglo priti do sporazuma. Seveda pa Italijanom tudi ni bilo do sporazuma, ker so itak vedeli, da se morejo polastiti tega imetja ne da bi jim bilo treba dati zanj niti ene stotinke. In to se je zgodilo sedaj z zgoraj navedenim kr. odlokom.

Fašistična vlada je s tem odlokom kratkomalo inkamerirala »Djački dom«, proglašujoč domnevnega lastnika »Djačko pripomočno društvo« za javno dobrodelno institucijo, in izročila upravo oni pazinski italijanski dobrodelni kongregaciji.

Cisto navadni rop!

Ali sedaj nastaja zelo važno vprašanje: Kdo je prav za prav lastnik »Djačkega doma« ali »Djačko pripomočno društvo«, ki je prispevalo k »Djačkemu domu« samo z zemljiščem ali krška škofija, ki je prispevala denarno največ, ali tržaško-koprska, ki je razmeroma prispevala tudi več kakor »Djačko pripomočno društvo«, ali vsi trije skupno? In če je v resnici bilo »Djačko pripomočno društvo« kot lastnik zemljišča tudi lastnik na tem zemljišču zgrajenega »Djačkega doma«, kdo bo sedaj povrnil krški škofiji njen prispevek k zgradbi, ko vendar ni mogoče, da bi italijanska fašistična vlada mogla in smela kar tebi nič meni nič oropati tudi inoemce njihovega imetja? Znesek 300.000 kron predvojnega zlate vrednosti, ki ga je prispevala krška škofija k zgradbi »Djačkega doma«, znaša celo tudi po današnji vrednosti zlate lire nič manj kot 1.115.000 papirnatih lir ali okoli 3.570.000 Din! In s kako pravico bi italijanska fašistična vlada smela oropati jugoslovnsko sirskašno krško škofijo za to ogromno vrednost?

Ali bo krški škofijišči ordinarijat molčal, ko si fašistični režim na tak način prisvaja njegovo imetje, ali bo beogradska vlada mirno gledala, ko se tako rop jugoslovnska posedla?

× Slovensko učiteljsvo preganja tržaško fašistično glasilo vsak dan. Pomagajo kropko nekateri italijanski didaktični ravnatelji. V Bovu je izvajal didaktični ravnatelj, da se more fašistični program izvrševati izključno le s čisto fašistovskim italijanskim učiteljsvom, zato morajo pred vsim proč iz Bova edini slovenski učitelj in štiri slovenske učiteljice.

× Novi šolski skrbnik, naslednik proslulega Reina, Felice Rimondini, je nastopil svoje novo mesto. Doma je iz Pijemonta, vodil je šolsko skrbništvo v Basilikatu, star je okoli 50 let. Fašistično glasilo v Trstu sodi, da bo Rimondini vreden naslednik Reini v delikatni in trdi obmejni zemlji.

× Nove uradne znake dobijo podeštatni in podpodeštatni. Znak je iz zlata in emajliran, izdobljena je na njem beseda »Podestà« ali »Vice Podestà«. Nabaviti si morajo znak vsi podeštatni in podpodeštatni. Novi stroški!

× Na Reki so imeli veliko zborovanje proti draginji. Prefekt, fašistični tajnik, zastopnik občine trgovske zbornice itd. so razpravljali obširno o draginskem problemu. Sklenili so za sedaj, ko se bliža zima, ustanoviti ljudsko kuhinjo, v kateri bi do-

bivali revnejši sloji hrano po ceni. Ali kdo bo dal živila za kuhinjo po nizki ceni, to je odprto vprašanje. Najboljše bi bilo, če bi pomagala jugoslovnska sosesčina!

× Pet fantov iz Vrtojbe pred goriskim sodiščem. Izidor Mermolja, Evgen Savnik, Stanko in Just Faganel, Ivan Podberščik so bili pozvani pred sodišče v Gorici, obtoženi, da so peli internacionalno himno in da so napisali z velikimi črkami »Z. J. — M. I.« po zidovih žalitev za Italijo. Fantje niso peli nikake prevratne pesmi in ni se moglo pri razpravi dokazati, da bi bili storili to, kar jim očita obtožnica. Državni pravdnik je zato predlagal, da naj jih sodišče oprosti, ali sodnik je bil drugega mnenja in je obsodil vseh pet fantov vsakega na en mesec in 20 dni ječe radi državni sovražnihih napisov.

× Slovenski »dopolavoristi« v Rimu. Nekaj nad 200 ljudi je nabral gorški »dopolavoro« in jih poslal v Rim, pa na njihove stroške, da bodo videli Mussolinija in papeža. Najprvo jih je sprejel fašistični generalni tajnik Turati, ki jim ni znal povedati nič drugega nego to, da naj gledajo, da bodo dobri, pošteni in zvesti Italijani. »Z Rimu sveti nova fašistična luč. Rimska velikost ne pozna nobenih mej. Ko boste imeli srečo, videti Duceja, dobi te vtisk luči, ki izhaja iz njegove osebe in božanstveno oblikuje iz njega ne samo genija Italije, ampak vsega sveta...« Dne 26. t. m. sta sprejela slovenske fašistične romarje iz Gorške papež in Mussolini.

× Več učitelje kot učiteljev. V Italiji je 75.000 učitelice in samo 25.000 učiteljev. »Scuola fascista« spodbuja moško mladino, da naj se oprime učiteljskega poklica, ali rimska vlada je, kakor vse kaže, bolj zadovoljna z učiteljicami, ker je manj stroškov in učiteljice so navadno bolj pokorne kot učitelji. Fašizem jih lahko obrača, kakor hoče. Kak je namen današnje šole, že tako vemo. Znanja malo, pa veliko fašističnega kričanja! V to svrhu bodo lahko služile izborni učiteljice. Saj vidimo pri maturah, kako puščajo v učiteljsko službo kandidatkinje, kandidati pa padajo kar po vrsti. Tudi v Juljski Krajini bodo kmalu skoro samo ženske učne moči po osnovnih šolah!

× Crispi pričetnik italijanske kolonijalne ideje. Pred par dnevi so proslavljali v Italiji spomin na velikega državnika Fr. Crispija. Fašizem povdarja zlasti, da je Crispi pričetnik italijanske kolonijalne ideje, ki se goji zopet pod sedanjih režimom. Crispi je zato predhodnik fašistov. O kolonijalnem problemu razpravljajo radi italijanski listi. Prebivalstva je preveč, oddati ga treba torej v kolonije. Ali v italijanskih kolonijah ni v resnici tako, kakor pišejo fašistični listi. Tam so večni boji z domačini, ki se ne dajo ukrotiti. Ako bi se pričelo naseljevanje, je velika verjetnost, da ne bi uspelo. V Juljski Krajini narašča brezposelnost in beda. Zato bi pri naseljevanju kolonij prišlo v poštev med prvimi najbrže primorske pokrajine! Drugorodec bi poslal v boje z afriškimi črnci...

Mamica!

ako želiš imeti nekaj osobito dobrega tudi ti p. j. Ovomaltine. Ovomaltine osv. žijo lice, zazorji ti obraz, izpopolni se li lice, a gubi i odstrani.

Redna uporaba ovomaltine okrepijo zdrave, ona preobrači glavobol, nervozo, onemoglost in jezo.

Ovomaltine jača odpornost pri boleznih a osobito v priljepljenih slučajih ter branijo organizem proti vremenskim nepriklamam.

Ovomaltine nudijo organizmu v koncentrirani obliki najvažnejše in najplemenitejše hranilne snovi in to ugljikohidrate, beljakovine masti kakor vita mine, ki so za očuvanje življenja neobhodno potrebni.

Ovomaltine imajo ugoden okus, so lahko prebavljive ter nudijo voljo za delo. Način prireditve je enostaven. Dne 2-3 zližice v šalico toplega mleka ali kave za zajetek in užijno.

OVOMALTINE

Dobite jo v vseh lekarnah, drogerijah in boljših delakatesh za ceno od 18:50 Din po omotu. — Zahteva te brezplačni vzorec, pozivajoč se na ta list.

Dr. A. WANDER i. l. Zagreb

Že za 140 Din

dobite meter prav dobrega suknja za zimsko suknjo ali raglan. Na željo Vam izgotovimo suknjo, kar najelegantneje z najboljšo po logo.

DRAGO SCHWAB Ljubljana.

Gospodarstvo

Državne finance v aprilu

Z veliko zakasnitvijo se letos objavljajo mesečni izkazi o gibanju državnih financ. Podatki za prvi mesec tekočega proračunskega leta so bili šele te dni objavljeni, in sicer v dveh izkazih. V prvem so izkazani dohodki in izdatki v aprilu na račun tekočega proračunskega leta, v drugem pa dohodki in izdatki v aprilu na račun preteklega proračunskega leta (1926/27.). Če hočemo dobiti pravo sliko o dohodkih in izdatkih v tem mesecu, moramo upoštevati skupno vsoto dohodkov in izdatkov, izkazanih v obeh izkazih. Napačno bi bilo iz navideznih visokega suficita izkaza na račun tekočega proračunskega leta izvajati kakšne sklepe, kakor so to storili nekateri jugoslovski listi. V isti zabliedi je temu izkazu posvetil dunajski list «Neues Wiener Tagblatt» uvodni gospodarski članek, v katerem pisec navaja, da so naše državne finance v aprilu zaključile s suficitom 238,4 milijona Din pri dohodkih v višini 722,3 milijona Din in izdatkih v višini 536,8 milijona Din. Na podlagi teh števil je pisec dotičnega članka mnenja, da se princip štednje pri izdatkih preradikalno izvaja, kar more škodovati napredku države.

Vse drugačnja slika se nam nudi, če upoštevamo vsoto dohodkov in izdatkov iz obeh izkazov. Tedaj vidimo, da so dohodki v tem mesecu znašali 793,7 milijona Din (722,3 na račun 1927/28. in 71,4 na račun 1926/27.), izdatki pa 845,7 milijona Din (536,8 na račun 1927/28. in 308,9 na račun 1926/27.). Sledi torej blaginjski deficit v višini 51,9 milijona Din, ki se je moral kriti iz razpoložljivih blaginjskih sredstev. Kdor je košičkasti informiran o stanju naših državnih financ, mora pač vedeti, da o dejanskem suficitu ne more biti govora, ko se že leta in leta gibljejo naši državni izdatki po višini dejanskih državnih dohodkov.

Državni dohodki v aprilu t. l. so v primeru z dohodki v aprilu 1926 manjši za 169,5 milijona Din (793,7 napram 963,3 milijona Din) ali za 18 %, državni izdatki v aprilu t. l. pa so v primeru z izdatki v aprilu 1926 nazadovali za 121,1 milijona Din (845,7 napram 967,8 milijona Din) ali za 11,7 %. Znan primanjkljaj v dohodkih zaznamujejo državne železnice, katerih dohodki so v tem mesecu znali 129,7 milijona Din napram 185,1 milijona Din v aprilu 1926. Tudi dohodki carin so bili za 22,4 milijona Din manjši kakor lani (138,9 napram 161,3 milijona Din). Primanjkljaj napram dohodkom v aprilu 1926 kažejo istotako trošarine, nekateri neposredni davki, dalje šume in rudniki ter pošta in brzojave.

Državni proračun za tekoče leto predvideva mesečne dohodke in izdatke v višini 956,5 milijona Din. V primeru z sneskom, predvidenim v proračunu, so bili državni dohodki v aprilu manjši za 162,8 milijona Din. Kljub redukcijam tekočega državnega proračuna računi torej še vedno ne pridejo v soglasje.

== Financiranje konsuma v Ljubljani. Usta novilev Kreditne zadruge detajlnih trgovcev v Ljubljani, ki pomeni prvi poletni financiranja konsuma v Ljubljani, je vzbudila tudi v Zagrebu in Beogradu pozornost. Poleg zagrebških listov, ki so tej ustanovitvi posvetili veliko pozornost, objavlja včerajšnja «Politika» o tem daljši članek. Pri tej priliki naj še omenimo, da gre za službo za ustanovitev te zadruge in za organizacijo poslovanja gospodu Milanu Bogadyju, bivšemu ravnatelju Trgovske banke, ki je dal tudi inicijativno za njeno ustanovitev.

== Privatne tvornice cigaretnega papirja in uprava državnih monopolov. Na intervencijo finančnega ministra je bil dosežen sporazum med privatnimi tvornicami cigaretnega papirja in upravo državnih monopolov, po katerem bodo odsej privatne tvornice izdelovale svoje specialitete, katere bodo morale prodajati po predpisani ceni.

== Položaj na hmeljskih tržiščih. Po poročilu Zadruge trgovcev s hmeljem in delničarji prideli v Zateu (Čekoslovaška), je bil v prvih dneh tekočega tedna promet na začetnem tržišču manjši in je znašal 100—150 stotov dneвно. Pri mirni, toda čvrsti tendenci se je plačeval srednjeposredni hmelj po 2300 Kč za 50 kg (77,50 Din za kg), prvostinski pa po 2400 — 2450 Kč (80,80—82,50 Din za kg). Na deželi se je slabši hmelj (iz stranskih leg) kupoval po 2200 Kč (74,10 Din za kg). V tranzitnih skladiščih je že precej tujega tranzitnega blaga. Več manjših partij prvostnega tujega hmelja (najbrže jugoslovskega) je bilo prodanih po 1800 Kč tranzit (60,60 Din za kg). — Na nurnberškem hmeljskem tržišču je v pondeljek znal dovoz 200 bal; dopolnje je bilo prodanih 30 bal. Tendence je mirna. — V Savinjski dolini položaj nespremenjen.

== Konkurs je razglasil o imovini Matije Trebarja, trgovca s čevlji v Ljubljani, Sv. Petra cesta 6 in Prešernova ulica 30 (prvi zbor upnikov 12. novembra, oglasitveni rok do 18. decembra, ugotovitveni rok 31. decembra t. l.).

== Dve likvidaciji. V likvidaciji se nahajata «Danica», družba z o. z. za razpekavanje mineralnoljubinskih in kemikalnih izdelkov v Mariboru, ter Preskrbovalna zadruga «Obrok», t. z. z o. z. v Ljubljani. Upniki se pozivajo na prijavo terjatev.

== Hitro naraščanje števila avtomobilov v Nemčiji. Po najnovjši statistiki je od 1. julija 1926 do 1. julija 1927 število avtomobilov v Nemčiji naraslo od 571.893 na 723.935.

== Plačilne težave dveh velikih avstrijskih podjetij. Z Dunaja poročajo o plačilnih težavah dveh velikih podjetij, in sicer znanega tvornice G. Roth. A. G., ki je bila med vojno ena največjih dobaviteljic municije (pasiva znaša 3 in pol milijona šilingov) in tvrdke D. Lessner A. G., ki ima na Mariahilferstrasse eno največjih dunajskih trgovin in razposiljalnic.

== Poraba železa v posameznih državah. Po najnovjši statistiki se porabi največ železa v Zedinjenih državah, in sicer povprečno 281 kg na osebo, potem sledijo Švedska z 191 kg na osebo, Anglija 134, Norveška 132 kg, Nizozemska 128 kg, Švica 112 kg, Čekoslovaška 92 kg, Avstrija 76 kg, Italija 72 kg, Madžarska 70 kg, Japonska 69 kg, Balkan izvenzemski Albanije 54 kg, Španija 53 kg in Poljska 22 kg. Južna Afrika porabi letno le 14 in Kitajska le 18 kg železa na osebo. Na konsum železa v posameznih državah ima velik vpliv način gradnje hiš in poraba s strani vojske in mornarice.

== Obkolje novic v Rumuniji je tokom meseca septembra malo nazadovale ter je znašal 1. t. m. okrog 21,2 milijarde lejev.

== Ekspanzija ameriških avtomobilskih tvornic General Motors Corp. v Evropi. General Motors Corp., največja konkurentinja Forda, se s svojimi protizvozi vedno bolj uveljavlja v Evropi, kjer ima sedaj že 26

tvornic za montiranje avtomobilov, v katerih je zaposlenih 18.000 delavcev in nastavljenec. V tekočem letu je družba prodala v Evropi 180.000 avtomobilov, to je 50 % več kakor lani.

== Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave trčnih vrvi in motovla. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 2. novembra ponudbe glede dobave 250 m³ sejane dolomitnega peska. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 8. novembra ponudbe glede dobave 22.000 kg sena. Vršile se bodo naslednje oteralne licitacije: 27. pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 4 tisoč kg letošnjega fižola; 5. novembra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede oddaje 5000 pil v ostenje. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Borze

26. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Privatna ponudba je bila prilična; Narodna banka pa je intervenirala v devizi na Curih in malenkostno v devizah na Dunaj, London in Berlin. Deviza London je v skladu s tendenco na inozemskih borzah popustila za 5 točk. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna pa 135. Na zagrebškem elektnem tržišču je bila danes vojna škoda za malenkost čvrstejša. Promptna se je trgovala po 394 — 395, kasa po 394 — 395 in za december po 400 (v Beogradu je notirala višje, in sicer promptna 398 — 397, za december pa 401,5 — 402). Ostali državni papirji so nekoliko popustili. Na tržišču bančnih vrednot je bila tendenca tudi danes prijazna. Jugoslovenska banka se je dvignila na 93 (zaključek); čvrsteje notirata tudi Hipotekarna (56—57) in Srpska (137,5 — 140), dočim se je Ljubljanska kreditna trgovala po 135. Prastrediona po 605 in Narodna banka po 5100. Med industrijskimi papirji so bili zaključki v Gutmannu po 230, v Slavoniji po 14 in v Sečiranu po 610. Tvornica vagonov je popustila na 20, Trbovlje pa na 472,5 — 475.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.855 — 22.915 (22.885), Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Curih 1094 — 1097 (1093,5), Dunaj 8 — 8,03 (8,015), London 276,25 — 277,05 (276,65), Newyork 56,73 — 56,74 (—), Trst 223 do 225 (224), Praga 0 — 168,4, Trst 309,375 do 311,375 (310,375).

Zagreb. Amsterdam 22.848 — 22.906, Dunaj 8 — 8,03, Berlin 13,55 — 13,58, Milan 309,5 — 311,5, London 276,25 — 277,05, Pariz 22,25 — 22,25, Newyork 56,635 — 56,835, Praga 167,99 — 168,79, Curih 1094 — 1097.

Beograd. London 276,25 — 277,05, Newyork 56,61 — 56,81, Milan 309,5 — 311,5, Praga 167,98 — 168,78, Dunaj 7,9975 — 8,0275, Budimpešta 9,925 — 9,955, Berlin 13,53 — 13,58, Bruselj 7,915 — 7,945, Bukarešta 84,75 do 85,25.

Trst. Beograd 32,10 — 32,40, Dunaj 255,5 do 261,5, London 89,025 — 89,225, Newyork 18,245 — 18,305, Pariz 71,70 — 72, Curih 332,125 — 334,125, dinarji 31,80 — 32,30.

Dunaj. Beograd 12,4475 — 12,4875, Berlin 168,65 — 169,15, London 34,43875 do 34,83875, Milan 38,50 — 38,69, Newyork 7,0695 do 7,0945, Praga 20,945 — 21,025, Varšava 79,26 — 79,54, Curih 136,85 — 136,85; dinarji 12,38 — 12,44.

Curih. Beograd 9,13, Berlin 123,725, London 25,25125, Newyork 518,50, Pariz 20,35, Milan 28,32, Praga 18,965, Budimpešta 90,70, Bukarešta 3,18, Varšava 58,10, Dunaj 73,20.

Elektri.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135—135 (135), Prastrediona 910—0, Ruše 290 — 300, Kranjska industrijska 375 — 0, Stavbna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda promptna 395 — 395,5, kasa 395 — 395,5, za november 396,5 — 397,5, za december 399,5 do 400, investicijsko 83,75 — 84, agrarne 53,5 — 54,5; bančne: Eskomptna 91 — 93, Poljo 18,5 — 18, Kreditna Zagreb 90 — 92, Hipo 56 — 57, Jugo 93 — 94, Prastrediona 905 — 910, Ljubljanska kreditna 134 — 135, Srpska 137,5 — 140, Narodna 5100 — 5150; industrijske: Gutmann 225 — 230, Slavek 106 — 110, Slavonija 14 — 15, Sečirana Osijek 610 — 612, Isis 45 — 46, Danica 160 do 165, Vagon 20 — 30, Vevče 135 — 136, Dubrovačka 405 — 407,5, Trbovlje 472,5 — 475.

Beograd. Vojna škoda promptna 397 do 398, za december 401,5 — 402, investicijsko 83 — 83,5, agrarne 54,25 — 55.

Dunaj. Trbovlje 59,1, Kranjska industrijska 45,2, Sečirana Osijek 76,25, Slavonija 10,52, Jugo 11,25, Hipo 60,8.

== Blagovna tržišča. Ljubljanska blagovna borza (26. t. m.) L. s. Tendence nespremenjena. Zaključeni je bil 1 vagon desk, smreka, jelka, monte, 28 in 44 mm, od 16 cm naprej, fco vagon meja po 490. Povpraševanje je za 50.000 komadov bukovih pragov. I. kategorija 2,60 x 0,25 x 0,15 m, II. kategorija 2,60 x 0,26 x 0,14, III. kategorija 2,60 x 0,24 x 0,16, do bava mesečno 0000—7000 komadov, počeni z mesecem novembrom t. l., in za borove brzojavne droge, 35—40 % 7 metrskih (14 do 16 cm premera na vrhu), 35—40 % 8 metrskih (15—17 cm) in 25 % 9, 10, 11, 12 metrskih (15—17, 16—19 cm), fco vagon nakl postaja na Stajerskem, za m³ po 200. D. željni prideliti: Tendence za žito mirna. Zaključkov ni bilo. Cene so ostale nespremenjene.

Novosadska blagovna borza (26. t. m.) Pšenica: baška, 78/79 kg, 2 % 287,50 do 290; banatska, 78/79 kg, 2 % 282,50 — 283; smreka, 78/79 kg, 2 % 287,50 — 290. Turšica: baška in smreka 205 — 207; baška in banatska, nova, december — januar 182,50 — 185; smreka, nova, za december — januar 185 — 190. Moka: baška, c. 415 do 425; baška, 2 % 395 — 405; baška, c. 370 do 380; baška, c. 315 — 325; baška, c. 260 — 280; baška, c. 200 — 205.

Zagrebški tedenski sejem (26. t. m.) Dogon živine obilen in dovoz ostalega blaga precejšen kljub bližajočemu se letnemu sejmu, ki bo 28. t. m. Cene svinjarn so se sprito velike ponudbe znizale, dočim so goveji živini in ostalemu blagu ostale nespremenjene. Trgovanje živahno. Goveja živina se je kupovala tudi za izvoz v Avstrijo.

== 2 elektrika. Večja vseh del pri nakli in vstavi napetosti, pri prevajanju elektromotorjev in vseh instalacijah v premoških sprejemih. Protnje se prepiši sprejela je poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «Elektrika» 33763.

== Izurjene pletilje. Sprejemam za Zagreb. Poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «A. L. S.» 33813.

== Trgovskega učenca. Ki ima reševanje do trgovine s mehanikom blagom in je s dobrim uspehom dovršil 3 razreda mehanike. Sprejemam v K. Bašičevu, naad. Karol Rojnik, Slovenjgradec 33782.

== 2 elektrika. Večja vseh del pri nakli in vstavi napetosti, pri prevajanju elektromotorjev in vseh instalacijah v premoških sprejemih. Protnje se prepiši sprejela je poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «Elektrika» 33763.

== Izurjene pletilje. Sprejemam za Zagreb. Poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «A. L. S.» 33813.

== Trgovskega učenca. Ki ima reševanje do trgovine s mehanikom blagom in je s dobrim uspehom dovršil 3 razreda mehanike. Sprejemam v K. Bašičevu, naad. Karol Rojnik, Slovenjgradec 33782.

== 2 elektrika. Večja vseh del pri nakli in vstavi napetosti, pri prevajanju elektromotorjev in vseh instalacijah v premoških sprejemih. Protnje se prepiši sprejela je poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «Elektrika» 33763.

== Izurjene pletilje. Sprejemam za Zagreb. Poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «A. L. S.» 33813.

== Trgovskega učenca. Ki ima reševanje do trgovine s mehanikom blagom in je s dobrim uspehom dovršil 3 razreda mehanike. Sprejemam v K. Bašičevu, naad. Karol Rojnik, Slovenjgradec 33782.

== 2 elektrika. Večja vseh del pri nakli in vstavi napetosti, pri prevajanju elektromotorjev in vseh instalacijah v premoških sprejemih. Protnje se prepiši sprejela je poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «Elektrika» 33763.

Naročila in vse dopise, ličote in malih oglasov, je pošlati na Oglasi oddelku Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalnih in ročaj ne namere obkrožiti: vaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Dia 5—. Pristojbina za sifro Dia 3—.

Kam pa kam?

Vsako sredo in četrtek domače krvavice in novo dalmatinsko vino v klet Sv. Petra cesta št. 43. Priporočila Tomaž Meninger. 33788.

Obrt

Poniklanje in emajliranje koles najceneje pri terki Narditi in drug. Poljska cesta št. 31. 33773.

Damske klobuke

namodernejše file in bžurj priporočila Angela Smreka, modni salon, Kongresni trg št. 4. 33504.

Motorna vozila

Auto vožnje km po 3,50 Din. Narediti sprejema, trdnika Narditi, drug. Poljska cesta št. 31. 33773.

B S A motocikle

prodajamo radi konca sezne s 1500stotinskim pospevom. Injektorji, redno pripravljeni. Jugo-Auto d. o. o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 36. 33594.

Avto Ford

v najboljšem stanju, s vsemi najmodernejšimi napravami, posebno pripraven za potnike, prodam. Pismena vprašanja na oglasni oddelku «Jutra» pod «Ford» se Ford. 33834.

Službe dobi

Mizarje za potniške vagonne in tramvajске vozove, izkušene delavce sprejema trgovica vagonov Brod na Savinjski. 33760.

Plačilno natarakico

s kavico, sprejemam v v. noteh. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 33737.

5 kroj. pomočnikov

1888 krojstev, in sicer samo za fino delo na suknji. Lik 4, enega pa za malo delo. Sprejemam samo sone delavce. — Nikola Meid, Ogulja 33725.

Trg. pomočnika

manufakturna, zdravstva in agila, ki je veziran v mešani stroki in dober računar, sprejemam v 15. decembra ali pozneje. Ponudbe s prepišanih prijav na oglasni oddelku «Jutra» pod značko «Dolenjsko». 33647.

Trg. pomočnik

dobi službo za vodjo filijalnega trgovca. Dopolnje na oglasni oddelku «Jutra» pod «Podružnica». 33642.

Koncipienta

sprejemam takoj ali nekaj pozneje odnosa k nam na delu. Samostojno, oziroma s daljšo prakso ima prednost. Ponudbe na oglasni oddelku «Jutra» pod sifro «Jurist Praga». 33640.

Ključavničarje in kovače

s daljšo prakso v svoji stroki, izkušene in samostojne delavce, ki znajo delati v delavnici in se razumejo na popravila raznovrstnih strojev (dvigal, parnih strojev, turbin, itd.) sprejemam. — Irlotko tudi 33639.

2 zidarja

pridna, zanesljiva in samostojna delavca. Ponudbe s navedbo plače na delu in s navedbo doseganja službe na oglasni oddelku «Jutra» pod značko «Delo». 33639.

Železninar

zmožen slovenski in nemški delavec, ki zna delati v delavnici in se razumejo na popravila raznovrstnih strojev (dvigal, parnih strojev, turbin, itd.) sprejemam. — Irlotko tudi 33639.

Pletiljo

za pasove in šope ter 1 navijalko rabi takoj Matije Pretnar, Podbrezje, postaja Podnati. Plača po dogovoru. 33677.

Izurjene pletilje

sprejemam za Zagreb. Poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «A. L. S.» 33813.

Trgovskega učenca

ki ima reševanje do trgovine s mehanikom blagom in je s dobrim uspehom dovršil 3 razreda mehanike. Sprejemam v K. Bašičevu, naad. Karol Rojnik, Slovenjgradec 33782.

2 elektrika

večja vseh del pri nakli in vstavi napetosti, pri prevajanju elektromotorjev in vseh instalacijah v premoških sprejemih. Protnje se prepiši sprejela je poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «Elektrika» 33763.

Izurjene pletilje

sprejemam za Zagreb. Poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «A. L. S.» 33813.

Trgovskega učenca

ki ima reševanje do trgovine s mehanikom blagom in je s dobrim uspehom dovršil 3 razreda mehanike. Sprejemam v K. Bašičevu, naad. Karol Rojnik, Slovenjgradec 33782.

2 elektrika

večja vseh del pri nakli in vstavi napetosti, pri prevajanju elektromotorjev in vseh instalacijah v premoških sprejemih. Protnje se prepiši sprejela je poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «Elektrika» 33763.

Izurjene pletilje

sprejemam za Zagreb. Poštati na oglasni oddelku «Jutra» pod «A. L. S.» 33813.

Trgovskega učenca

ki ima reševanje do trgovine s mehanikom blagom in je s dobrim uspehom dovršil 3 razreda mehanike. Sprejemam v K. Bašičevu, naad. Karol Rojnik, Slovenjgradec 33782.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, ličote in malih oglasov, je pošlati na Oglasi oddelku Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v poročevalnih in ročaj ne namere obkrožiti: vaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Dia 5—. Pristojbina za sifro Dia 3—.

Kam pa kam?

Vsako sredo in četrtek domače krvavice in novo dalmatinsko vino v klet Sv. Petra cesta št. 43. Priporočila Tomaž Meninger. 33788.

Obrt

Poniklanje in emajliranje koles najceneje pri terki Narditi in drug. Poljska cesta št. 31. 33773.

Damske klobuke

namodernejše file in bžurj priporočila Angela Smreka, modni salon, Kongresni trg št. 4. 33504.

Motorna vozila

Auto vožnje km po 3,50 Din. Narediti sprejema, trdnika Narditi, drug. Poljska cesta št. 31. 33773.

B S A motocikle

prodajamo radi konca sezne s 1500stotinskim pospevom. Injektorji, redno pripravljeni. Jugo-Auto d. o. o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 36. 33594.

Avto Ford

v najboljšem stanju, s vsemi najmodernejšimi napravami, posebno pripraven za potnike, prodam. Pismena vprašanja na oglasni oddelku «Jutra» pod «Ford» se Ford. 33834.

C. Phillips Oppenheim

Milijonar brez denarja

Štiri dni zaporedoma je Bliss zapravljal s tem, da je čakal v pred-sobju Smithsonove pisarne ali pa jalovo begal po mestu in iskal službe. Peti dan je bila gneča pri Smithsonu še večja nego drugače. Mladi očalar za okencem ga je sprejel z nejevoljno skremženim obrazom. »Ze spet ste tu? Saj ste vendar dobili pol tucata naslovov!«

»Storil sem vse, kar sem mogel. Moja krivda ni, da so bile vse službe že oddane, ko sem prišel.«

Gospodič je vzel list papirja in je začel nanj ime. »Evo! Če s tem ne bo uspeha, tedaj poizkusite kako drugo pisarno! Tu ste dobili dovolj za svoj denar!«

Bliss jo je odkuril, pogledal papir, ki ga je držal v roki in jadrno ubral pot proti zapadnemu koncu mesta. Čez kake pol ure je bil na ciliu, pri veliki skupini zgradb v Kraljevi ulici. Vzpenjal se je s stopnic na stopnice, dokler ni prišel v vrhne nadstropje. Tam so bila samo ena vrata in na njih je visela medena ploščica z imenom, ki mu ga je bil napisal osorni mladič pri Smithsonu: »Mr. W. Cockerill.«

Ko je stopil v stanovanje, ga je pozdravil rezek glas: »O, malo-pridnež mladi! Malopridnež mladi!«

Blissu je pal klobuk iz roke; v svoji osuplosti ga je kar pozabil pobrati. Njemu nasproti je stalo na okraju kamina siva papiga, ki je držala glavo po strani in je stiskala v krempljih velik kosček sladkorja. Pet kanarčkov je skakalo v kletki pred oknom in dve sraki sta prebivali v manjši kletki, ki je visela izpod stropa. Tretja sraka je razsajala po pisalni mizi, za katero je sedel sivolas, sveče-

niško dostojanstven gospod z zlato obrobljenimi naočniki.

»Le bliže!« je gospod Cockerill pozdravil prišleca in vabljivo mahnil z roko. »Ne bojte se mojih ptic! Malo glasni so res, a drugače so kaj priljudni. S čim vam morem ustreči?«

Bliss se je bil med tem osvestil. »Smithsonova pisarna me je poslala k vam zastran službe.« Cockerill se je sočutno nasmehnil in je zmajal z glavo. »Vi niste to, česar iščem, prijatelj mladi!«

»Niste to, česar iščem!« je zakrakala papiga na kaminu.

Bliss se je obrnil k vratom. »Da, če sta oba takih misli — je zarenčal in besno ošinil ptica z očmi.«

»Počakajte!« je vzkliknil Cockerill. »Vidim, da imate čut za humor. Dajte da si vas bolje ogledam!«

Bliss je stopil k mizi. Njegova višnjeva obleka je bila že vidno ogoljena. Svinele nogavice je bil zdavnaj odložil, namestu lakastih šolnov je že dolgo nosil težke čevlje z debelimi podplati. Njegov obraz je bil videti dokaj shujšan. Toda oči so se mu svetile kakor preje nikoli ne. Nosil je mehak flanelast ovratnik in njegova samovenica je bila še vedno dobra. Gospod Cockerill ga je premeril od glave do nog in je nato spet zmajal z glavo. »O postavi ni da bi govoril,« je dejal. »Iskreno mi je žal. Evo vam šilinga za vaš trud!«

»Ne maram šilinga! Službo hočem! Zakaj ne bi bil dober za vas? Ali ima vaš sluga tako težko delo?«

»Težkega baš ne. Delo je prav za prav — v tem, da vsako jutro nakrmi ptice in očisti kletki. — Tommy na primer hoče imeti vsak dan mrzlo kopel.« — pri teh besedah je Cockerill pokazal na srako, ki je skakljala po mizi. — »In pa v tem, da javlja goste in gre, kamor ga pošljem.«

»Nu, za to vendar ne potrebujete orjaka!«

»Prijatelj mladi, biti hočem odkrit. Nervozen človek sem. Tu gori se čutim povsem osamljenega, na milost in nemilost predanega

vsakomur, kdor bi prišel s slabimi nameni.«

»Ali vas poseca toliko ljudi?«

»Ne ravno toliko — a vendar je moj posel tak, da pride časih kdo k meni. Tudi za jako imovitega me imajo. Večkrat me obide misel, da sem sila pripraven žrtev za kak nenadejan napad. To je razlog, da potrebujem za svojo službo krepkega dečka. Moral bi sedeti pred mojimi vrati — in če bi prišel kak nedobrodošel poset, bi ga poklical. Taka je stvar.«

»Nu, v tem pogledu se pač lahko zanesete name! Močan sicer nisem prehudo, a strahopetec tudi nisem.«

Cockerill je vstal. Oblečen je bil zelo elegantno; imei je jutranji suknjič, sivo progaste hlače, lakaste čevlje in bele gamaše. Črna vrhva z enoočnikom mu je visela okoli vratu in v temni ovratnici se je lesketala dragocena igla z demantom. »Se jaz sem večji od vas,« je rekel s pomilujočim glasom. »Kako bi me mogli zadržati, če bi hotel ostaviti sobo?«

»Ali naj vam pokažem, kako?« Bliss je iztegnil roko; uren prijem — streslaj — in gospod Cockerill je sedel na preprogi ter si je popravljal naočnike.

Prav nič hud ni bil — narobe: zdelo se je, da mu je šla ta kratka predstava do živega. »Kako vraga ste to naredili?« je vprašal radovedno.

»Džiu-džitsu,« je odvrnil Bliss.

»Džiu-džitsu,« je zakrakala papiga, izteza je vrat. »O, Bože ti moj!«

»In to še ni vse, kar znam,« je nadaljeval Bliss. »Učil sem se pri nekem Japoncu. Pokažem vam prijem —«

»Dovolj, dovolj,« ga je prekinil Cockerill, otepaje si hlače. »Sprejeti ste. Od kraja boste dobivali pet in dvajset šilingov na teden. Evo vam knjige o negi in postrežbi ptic. Sedite zunaj na stol in čitajte jo! Kadar vas bom potreboval, vas pokličem.«

Trstie za strope

naročajte le pri domači tvornici

Jos. R. PUH. Ljubljana
Gradaška ul. 22, tel. 2513

katera edina izdeluje to blago iz najboljšega zdravega materiala močno pleteno s pobakreno žico. Originalni zavrtki s točno kvadrato, o čemer se pri nakupu tega blaga vedno prepričajte!

Cene konvencionalne

ELEKTRONKE
dobite pri vrtnici **BAR**
Radio aparati in potrebščine
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

Ženski plošč
3 m tinea volnenega blaga in 1/2 m elegantnega 1:0 cm širokega brocata za podlogo na obroke za Din 400 — dobite samo pri
Oblačilnici „ILIRIJA“
Mestni trg 17/1
in pri glavnih zastopnikih:
Maribor: E. Džurplati
Gospiska ulica št. 46/II.
Jesenice:
Gustav Lipošek.

KOLMANOVO PLAVILO
JE NAJBOLJŠE
CENA PO KOMADU
SAMO EN DINAR
ZAKAJ BI KUPOVALI DRUGO?

„JUNIPER“
je eno francosko zdravilo z dnevno ekstrakcijo, je najboljši sredstvo proti revmatizmu, glavni boli, zoboboli, trganju, zločnim boleznim itd. Dobi se v vsaki apoteki, drogeriji in trgovini.
Glavna zaloga
Vitimir Dolinšek
Agentura „Juniper“
Celje, Gospiska ulica št. 26

Specijalna mehanična delavnica
za popravilo vseh pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev in blagajni po konkurenčni ceni
LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 6-I. — telefon 2830

Prometni zavod za premož d. d. LJUBLJANA
prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo samo na debelo

Premog, Kovaški premog, Koks, Brikete.
Prometni zavod za premož d. d., Ljubljana, M. klošičeva cesta št. 15/I

100.000 glasbil
smo prodali lani, kar priča o zaupanju do naših izdelkov in o njih izvrsni kvaliteti.
Gramofoni od 345 Din, violine od 95 Din dalje, mandoline od 135 Din, citre od 192 Din, ročne harmonike od 45 Din dalje. Kitare, tamburice, lesena in pločevinasta pihala itd., po izredno nizkih cenah direktno s tovarniškega skladišča.
8 dni na ogled
Vsako glasbilo lahko rucate, če ne ugajal. Velik katalog zastoj! Zahtevajte ga tako: od tovarniškega skladišča.
MEINEL & HEROLD
tovarna glasbil gramofonov in harmonik
MARIBOR št. 101

L. MIKUS
Mestni trg šte. 15
Ivornica, dežnikov, zaloga spreha alnih nahc.

Provizijskega zastopnika
reime znana tekstilna tovarna na Škemp — Poleg dobre provizije mesečno okladu Din 1500 — Kraji, katere je treba tovariti so: Slovenija, Bosna, V Avstriji pa tejerško-Koroško.
Nemško pisane p. nudbe z navedbo referenc, na lastni oddelek „J. tra“ pod „Takojšnji nasop“.
Obdan šče (jaslice) za odojčad „Srbska majka“ v Beogradu išče kvalificirano sest. dečjo negovalko.
Plača 1200 Din s stanovanjem in oskrbo v domu samo brez hrane. Prednost imajo sestre iz šole v Zavodu za soc. hig. zaščito dece v Ljubljani ali iz sorodnih šol. Prejšnjo poslati z dokumenti „Obdanštu Srbska Majka“ Studenčka ulica 9.

Nov zvezek
turčičevih zbranih spisov
njih urejuje dr. Ivan Priatelj in izda a an garna Tiskovne zadruge v Ljubljani je izšel (V. z. e. ek)

Broširan velja Din 84.—, v platno vezan Din 100.—, v polusnje Din 106.—.

Naznanilo.
Poleg že 20 letne gostilničarske obrti sem ustanovil v dolinskem lu me-sta tudi
kavarno
v zato odredjenem lokalu, katerega otvorim v soboto dne 29. oktobra t. l. Potrdil se bom p. t. goste postreči z najboljši mi gorkimi hladnimi okrepčili, ter si prizadeval nuditi vse po najsolidnejših cenah.
Se priporočam
Fran Kavčič, Privoz šte. 4 (Prule).

Samo za dame in otroke!
izdeluje modernizira plašče, kostume po najnovejšem kroju. — Dunajski okus — Postrežba točna
Cene priznane najnižje. Se priporoča vljudo
JOSIP BAJDE, modni atelje, Selenburgova ul. 7/I.
(Palata Jadransko-Podunavske banke)

Lokomobila
s pregreto paro, tvrdke Wolf, 58 do 75 HP
izborna ohranjena, še v obratu, zaradi povečanja obrata 108:1
naprodaj pri opekarni v Račju.

VABILO na izredni občni zbor

Tiskarne Panoni'a v Murški Soboti I. L. Z. O. L.
ki se vrši v četrtek, dne 10. novembra 1927 ob 13. uri v posebni sobi pri Turku.

- DNEVNI RED:**
1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
 2. Poročilo načelstva in nadzorstva
 3. Dopolnilne volitve v načelstvo in nadzorstvo.
 4. Odkup tiskarne od sedanjih lastnikov.
 5. Skupščina.

Glasom § 20 pravil je občni zbor sklepčen, če je na njem zastopano 1/3 vplačanih deležev. Ako bi ob napovedanem času ne bilo toliko deležev zastopanih, se vrši pol ure pozneje nov občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število zastopanih deležev.

Svetovnoznane original
LUTZOVE PEČI
iz BLUDENZA
in emailtablice z napisom
ima v zalogi:
Inž. MATE GUZELJ, Ljubljana-Siška, Jernejeva cesta 5 (blizu stare cerkve), na dvorišču pod hišo Celovška cesta št. 58.
DVA MALO RABLJENA
Singer šivalna stroja
(Selmaschine)
za čevljarstvo grobo delo — tudi za seldarje — po zmernih cenah na prodaj. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša dobra, skrbna, nadvse ljubljena soproga, priroma mati, tašča, stara mati, gospa

Josipina Hrovatin roj. Kobal
danes, po trudopolnem delu in trpljenju, previdena s sv. zakramenti v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne rajke se bo vršil v petek ob 15. uri iz hiše žalosti, Velika čolnarska ulica 4 na pokopališče k Sv. Križu. Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitve.
Ljubljana, dne 26. oktobra 1927.

Makso Hrovatin, soprog.
Ema, Maks, Albin, Edvard, Malči por. Berštnik, otroci.

Umrla nam je danes naša dobra žena, mama in stara mama, gospa

Marija Švajger
Pogreb se bo vršil v petek, 28. t. m. ob 3. uri pop. izpred bolnice v Crnomlju na pokopališče v Vojni vasi.
Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 3. novembra ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi v Crnomlju.
Prosimo tihega sočutja.
Gradac v Belokranju, dne 26. oktobra 1927.
Janko Švajger, soprog
Janko, Slavo, Drago, Marjan, sinovi; Vida, hči; Milica, Vera, Milena, sinahe; Nada, vnukinja.